

JAKTDEBATT

VI VÄRNAR DE VILDA DJUREN

Jakten på säl i Östersjön

Troféjägare med byxorna nere

Fotografen mot troféjägaren i SvT

Björnjakten i Gävleborg

Jaga för status

Vandrande salamandrar

WWF stödjer svenska rovdjur?

Måltavlor för jaktspekulanter

Nr 2
2021

Skribenter svarar själva för sina åsikter, som inte behöver överensstämma med Jaktkritikernas ståndpunkter.

Ett brett register

- 3 **Ordföranden har ordet.**
- 4-6 **Sen sist.** Margareta Sturemyr
- 7 **Världen vill bedragas.** Eva Stjernswärd
- 8-9 **Etik och moral.** Hans Rytman
- 10 **Riksdagsledamöter för det vilda.** Arne Ohlsson
- 11 **Jakten på säl i Östersjön.** Kristina Tyrenius
- 12 **Jakt - då träffar man kompisarna.** Kjell Dennersten
- 13 **Äntligen sommar.** Ingemar Rosberg
- 14 **Troféjägare med byxorna nere.** Christian Jutvik
- 15 **Fotografen mot troféjägaren i SvT.** Eva Stjernswärd
- 16 **Björnjakten i Gävleborg.** Daniel Ekblom
- 17 **Jaga för status.** Christian Jutvik
- 18-19 **Vargen i Linghed.** Mervi Helles
- 20 **Hatets fyrfota och bevingade offer.** Arne Ohlsson
- 21 **Vandrande salamandrar.** Torbjörn Peterson
- 22 **WWF stödjer rovdjur.** Christian Jutvik
- 23 **EUs strategi för biologisk mångfald.** Christian Jutvik
- 24 **Måltavlor för jaktspekulanter.** Lise-Lotte Norin
- 25 **Vad innebär gemensamhetsjakt?** Ingemar Rosberg
- 25 **Rapporter från Västra Götaland och Gotland**
- 26 **Brev från Utanmyra.** Ingvar Arvidsson
- 27 **Jaktkritikernas Grundskola.** Marie Stegard Lind

JAKTDEBATT

Jaktkritikernas medlemstidning.
Fyra nummer per år: Nr 1 i mars, nr 2 i juni,
nr 3 i september samt nr 4 i december.

JaktDebatt distribueras till medlemmarna,
vissa myndigheter, medier och bibliotek.
Prenumerationspris: 250:- för fyra nummer.

ISSN 1102-5026

Redaktör: Christian Jutvik 076 94 33 8 11

Välkommen att bidra med text och bild.

Manusstopp 15 augusti 2021

Material till: christianjutvik@hotmail.com

Tryck: JustNu i Borås

Mer info på vår hemsida:

www.jaktkritikerna.se

Org nr 802441-4370

Swish 123 533 08 32

PG 22 69 89-2

Styrelse 2021

Richard Dehnisch, ordf 073-903 45 25

Margareta Sturemyr, vice ordförande

Marie Stegard Lind, sekreterare

Christian Jutvik, Kassör och redaktör,
christianjutvik@hotmail.com 076-94 33 8 11

Eva Stjernswärd

Ingemar Rosberg, Västra Götaland,
073-156 28 53

Kristina Tyrenius

Christina Åkerblad, Gotland 070-638 44 21

Annika Anastassiou

Sociala medier

Hemsida: www.jaktkritikerna.se

Facebook

swedish hunting critics

"Gillasida" dvs öppen sida. Alla kan läsa och kommentera

jaktkritikerna Sverige

Privat sida. Anslut som följare så släpper vi gärna in dig. Över 3000 följare.

jaktkritikernas betalande medlemmar

jaktkritikerna varg

jaktkritikerna lokatt

jaktkritikernas grundskola

Ordföranden har ordet

Regeringen vill ha mer jakt

Regeringen beslöt den 6 maj 2021 om nya tider för jakt. Detta regleras i jaktförordningen (1987:905). Ändringarna träder i kraft den 1 juli 2021. Frågan har hanterats av Näringsdepartementet, som leds av landsbygdsminister Jennie Nilsson (S).

Naturvårdsverket har i uppdrag att vart sjätte år eller oftare, se över jakttiderna och vid behov föreslå ändringar. Detta är den första översynen som skett sedan år 2000. Innan beslutet fattades gick förslagen ut på remiss, då alla kunde lämna synpunkter. Jaktkritikerna lade ned ett omfattande arbete på ett genomarbetat remissvar till Naturvårdsverket.

För övrigt är det ovanligt många organisationer och enskilda som lämnat synpunkter i ärendet. Tyvärr har kritiken mot förslagen inte hjälpt, och det kan vara värt att notera att jakt på nya arter tillkommit. Resultatet är att "jägarna i stort är nöjda" vilket beskrivs i deras tidningar.

Älg jagas efter solnedgången

Flera förändringar rör klövvilt. Det blir fasta datum för älgjakt, som inleds 1 september i norra delen av landet och 8 oktober i den södra, med slutdatum den 31 januari. Det innebär två månader längre jakt i norr. Vidare ska älgjakt från och med nästa år få bedrivas under skymningstimmen, dvs en timme efter solens nedgång.

Vårjakt på hornbärande råbock blir tillåten 1 maj-15 juni i hela landet. Detta är något som jägare i södra Sverige ofta ställt sig kritiska till eftersom råbockarna behövs "i aveln".

Illa nog ska räv- och grävling- ungar få jagas och skjutas "om det behövs för att tillgodose viltvården".

Glädjande nog blev det ingen allmän jakt på ekorre, hermelin och enkelbeckasin. Men dessa och många andra djur får ändå jagas och dödas om någon anser att de orsakar skada eller annan olägenhet i exempelvis sin trädgård.

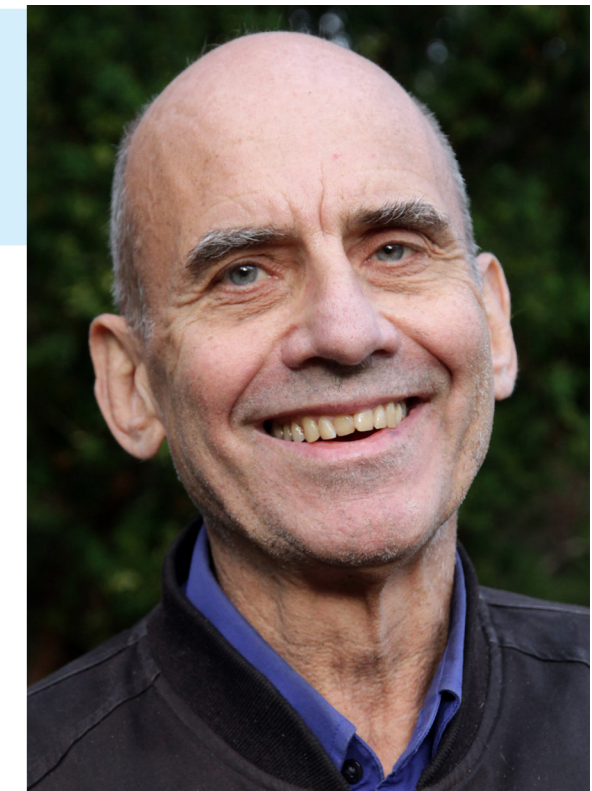
Jakt på ejder

Uppseendeväckande nog blev det fortsatt allmän jakt på ejder, vilket Naturvårdsverket tidigare föreslagit skulle utgå. Ejdern har minskat kraftigt under flera decennier och klassas i rödlistan som nära hotad. Varför är det så angeläget att jaga just ejder, som lever av musslor, kan man fråga sig. Även detta framstår som ren nöjesjakt.

Koltrast och stare (m fl fåglar) får nu "skyddsjagas" året runt och alltså även när de har ungar i boet. Ungarna blir föräldralösa och svälter till döds. Detta gäller för fler arter som får jagas då de har ungar. Kråkfågeljakt är fortsatt tillåtet. Här ska framhållas att det förekommer mycket skadeskjutning vid all fågeljakt.

Jägarna nöjda

Tidningen Svensk Jakt har intervjuat riks jaktvårdskonsulent Daniel Ligné, som menade att "Jägareförbundet lyckats med att förändra drygt 45 av ursprungsförslagen i rätt riktning." Jägareförbundets hållning är enligt artikeln att om en viltstam finns i tillräcklig omfattning för att kunna jagas, så ska den vara tillåten för jakt. Ligné är mycket nöjd

över att rovdjursjakten blir kvar, trots omfattande kritik.

Ripjakten kortas

Irritationen är dock stor över att tiden för ripjakt kortats med en månad, "tvärt emot sin egen expertmyndighets förslag" – Ligné ser alltså Naturvårdsverket som jägarnas egen expertmyndighet! Han för fram att beslutet måste vara ett köttben till Miljödepartementet. I alla händelser "jobbas det för fullt med att få regeringen att ändra beslutet om att korta vinterjakten på ripa.

"I intervjun framkommer också ett missnöje med att så många kommit med synpunkter på Naturvårdsverkets förslag, eftersom viltförvaltning tidigare varit en angelägenhet enbart för jägare och markägare." Det är vi som berörs och självklart ska vi få tycka till och det ska bli som vi tycker, men det är en annan verklighet nu, där alla verkar ha synpunkter."

Regeringen som tog detta hemska beslut för den biologiska mångfalden är socialdemokratiska och miljöpartistiska regeringsledamöter.

Richard Dehnisch

Sen sist...

av **Margareta Sturemyr**

Sommaren är åter här och luften fylls av alla dess ljud. Koltrasten stämmer upp sin välbekanta sång, småfåglarna pilar mellan buskar och grenar och framför en ljusgrön fond lyser hæggen vitskimrande och allt börjar åter om. Detta är det eviga årstidsdramat och för varje år som går är man tacksam att åter få uppleva den första grönskans otaliga skiftningar i grönt, gult och blått.

I kontrast till detta, står alla de överklaganden och remissvar, som vi handlägger och med dem följer också den sorg jag känner över den utarmning av naturen som jakten medför.

Margareta är vice ordförande i Jaktkritikerna och har arbetat i styrelsen sedan 2017

Licensjakt lodjur - Kammarrätten Sundsvall

1.3 Överklagan/prövningstillstånd av Gävleborgs- och Dalarnas läns beslut (580-21 och 607-21)

Jaktkritikerna överklagade i januari, samtliga beslut som togs av länsstyrelserna till Förvaltningsrätten. Sammanlagt dödade 83 lodjur.

Vi gick vidare till Kammarrätten och överklagade Gävleborgs- och Dalarnas läns beslut. Jaktkritikerna framhöll att det fanns skäl att meddela prövningstillstånd eftersom beslutet aktualiserar hur man ska se på licensjakt under lodjurens parningstid, då de dessutom följs av sina fjolårsungar. Lodjuret är en strikt skyddad art enligt EU:s art- och habitatdirektiv. De nationella domstolarna ska tolka EU-rätten utifrån försiktighetsprincipen. Kammarrätten avslag vår begäran om prövningstillstånd, samt avslag vårt yrkande att inhämta förhandsavgörande från EU-domstolen.

Licensjakt varg-Högsta förvaltningsdomstolen

21.3 Överklagan/prövningstillstånd

I Jaktdebatt nr 1/21 berättade vi om den olagligt utökade licensjakten på fyra vargar, ett beslut som länsstyrelsen i Gävleborg tog under pågående licensjakt vilket saknar rättslig grund. Enligt jaktförordningen får länsstyrelsen inte besluta om licensjakt efter den 1 oktober. Förvaltningsrätten avskrev målet. Jaktkritikerna överklagade till Kammarrätten i Sundsvall, som också avskrev målet, eftersom vargarna redan var döda. Vi överklagade då till Högsta förvaltningsdomstolen (mål 3729-20), som ännu inte avgjort ärendet. Kanske kan gå vår väg.

Skyddsjakt varg

25.3 Överklagan skyddsjakt varg Jämtlands län Tåssåsens sameby (mål 573-21).

Beslutet togs den 24 mars av Jämtlands länsstyrelse. Samma dag togs ett utökat skydds jaktbeslut av Västernorrlands länsstyrelse, efter ett samtal, som de hade haft med företrädaren för Tåssåsens sameby. Han ringde kl 13.15 och informerade om den pågående skyddsjakten efter varg i Jämtlands län, som Tåssåsens sameby själva hade ansökt om. Han uppgav att vargen var någon kilometer från länsgränsen och han ansökte om att jaktområdet för skyddsjakten skulle utökas, om vargen gick över länsgränsen. Detta är dokumenterat kl 14.46 av Västernorrland länsstyrelse och enligt ytterligare en tjänsteanteckning kl 15.12 utökades jaktområdet till att omfatta även Västernorrland. Detta beslut togs alltså under pågående helikopterjakt - vargtiken sköts 17.38 den 24 mars i Hortensberg i Västernorrland.

Denna skydds jakt var spektakulär! Vargtiken dödade samma dag. Jakten pågick under många timmar, det är ett ofattbart och oförsvarligt djurplågeri! Så här får inte en skydds jakt vare sig handläggas eller bedrivas. Denna jaktmetod, samt utökandet av jaktområde under pågående jakt bryter mot jaktlagens § 27, om att inte orsaka viltet onödigt lidande. Här ser vi åter hur myndighetspersoner ger vika för påtryckningar och tar beslut som är rättsstridiga. Vårt överklagande och vår begäran om inhibition hann inte fram till förvaltningsrätten innan vargen var dödad. Jaktkritikerna har överklagat beslutet av principiella skäl, eftersom de rymmer felaktigheter och om Kammarrätten i Sundsvall prövar målet, kan de ge vägledning till länsstyrelserna.

28.3 Överklagan skydds jakt varg Gävleborgs län/Ockelbo, Förvaltningsrätten Luleå (mål 571-21)

Flera miljöorganisationer plus privatpersoner engagerade sig och skickade in överklaganden. Förvaltningsrätten avslag två dagar senare samtliga överklaganden. Därefter visade det sig genom DNA-analys, att fel varg hade dödat. Osäkerheten är stor i många skydds jaktbeslut och även godtycklig. Föreningen överklagade till Kammarrätten Sundsvall och begärde inhibition 29 mars. Avslag den 30 mars.

5.4 Överklagan Förvaltningsrätten Luleå

Njaarke och Jovnevaerie samebyar hade begärt skydds jakt. Beslutet fattades på en fredag, vargen dödade på lördag, och Jaktkritikernas överklagan nådde domstolen på måndag. Detta är ett mönster vi sett tidigare. Vargens brott var en (1) dödad ren av 1550 renar. En död ren står inte i proportion till årligen tusentals trafikdödade renar. Det är inte heller tillåtet att döda vargar för att underlätta kommande förflyttning av renar, vilket var det egentliga syftet för detta skydds jaktbeslut.

Skydds jakt järv

15.3 Överklagan skydds jakt järv Jämtlands län, Förvaltningsrätten Luleå (mål 518-21) begärt av Tåssåsens sameby.

Jaktkritikerna begärde inhibition och överklagade beslutet. Vi bifogade flera forskningsstudier, där det framgick att det var orimligt att en (1) järv var orsaken till tio renars död eftersom järvar till största delen är asätare.

Skydds jakt på sångsvan och trana

16.3 Överklagan Värmland läns skydds jaktbeslut av sångsvan i Kristinehamn kommun (mål 1298-21) Förvaltningsrätten i Karlstad stoppar skydds jakten den 19 mars och **bifaller Jaktkritikernas yrkande** om inhibition.

17.3 Överklagan Värmlands läns skydds jaktbeslut efter trana och sångsvan på Värmlands Säby Gård (mål 1319-21). Jaktkritikerna fick möjlighet att yttra sig.

17.3 Överklagan Värmlands läns skydds jaktbeslut av sångsvan på Segmons gård i Säffle kommun (mål 1320-21). Jaktkritikerna fick möjlighet att yttra sig.

19.3 Överklagan Kalmar läns skydds jaktbeslut av sångsvan Öland (mål 1179-21). Förvaltningsrätten Växjö avslag 21.4.

Samtliga fyra skydds jaktbeslut är likalydande, förutom Värmlands Säby Gård där man också ansökt om att även få skjuta trana. I samtliga beslut står att fem sångsvanar/tranor, som orsakar skada på oskördad gröda får skjutras. Endast en sångsvan, på marken och i grupp om minst 10 individer, får påskjutas per jakttillfälle. Jaktkritikerna ifrågasatte om det är sannolikt att endast en svan i en grupp på

tio träffas då gruppen blir påskjuten? Det troliga är att ett flertal av svanarna i gruppen skadeskjuts el-

ler dödas. Av vikt att betänka, är att sångsvanen är trogen sin partner livet ut och paret återvänder ofta år efter år till sitt gamla revir. Vi menar att skydds jakt på en fredad art som lever i starkt monogama parförhållanden aldrig skall tillåtas!

Remissvar nya riktlinjer för skydds jakt på stora rovdjur

4.4 Jaktkritikerna skriver i sitt remissvar att ansatsen med gemensamma riktlinjer för skydds jakt är god eftersom det ger bättre förutsättningar för tydlighet och förutsebarhet i rättstillämpningen. Jaktkritikerna anser dock att det syftet inte uppnås eftersom riktlinjerna inte ger tillräcklig vägledning.

Marknadsplan

13.4 En marknadsplan för föreningens fortsatta arbete presenterades av Carita Johansson under en styrelseträff. Den innehåller tre delar: Aktivitetsplan, Marknadsplan och Visuell identitet.

Aktivitetsplanen består av löpande aktiviteter, såsom uppdatering av hemsidan, skrivelser, överklaganden samt temainriktade projekt varje månad avseende en viss djurart. Marknadsplanen handlar om att öka kännedomen hos allmänheten om föreningen och vårt arbete för djuren, genom bl a annonsering. Visuell identitet är föreningens symbol, logotype, som ska användas på alla dokument som produceras av föreningen.

Ansökan om organisationsbidrag

20.4 Ansökte Jaktkritikernas om organisationsbidrag för sin verksamhet under 2021. I början av året kom ett regeringsbeslut om förändringar av fördelningen av pengar ur Viltvårdsfonden, vilket gör det möjligt för ideella organisationer att söka organisations- eller verksamhetsbidrag för åtgärder som främjar viltvården. Vi menar att jaktdebatten behöver bli mer balanserad eftersom viltvård är mer omfattande än endast jakt. En förutsättning är då att även andra än jägarnas egna organisationer tilldelas medel. (Ansökan på jaktkritikerna.se).

Remissvar Naturvårdsverket (NV-04496-18)

30.4 Jaktkritikerna skickade remissvar till Naturvårdsverket förslag till föreskrifter om vapen, vapentillbehör och ammunition för jakt. JK avstyrkte:

- förslaget att tillåta nattsikten.
- att tillåta undantag att använda hagelgevär vid skydds jakt på varg och järv.
- att säl flyttas från den grupp av arter, som enbart får jagas med kulvapen klass 2.

NV:s förslag till föreskrifter om vapen, vapentillbehör och ammunition förbättrar inte djurvälståndet, den försämrar! (Hela svaret på jaktkritikerna.se)

Tre annonser SvD och Expressen

20.3 Hade vi en annons mot lodjursjakten i Svenska Dagbladet. Du såg den på sid 3 i förra numret. Lyckat!

30.4 Följde vi upp i samma tidning med en halv sida med information om säljakten. Åter fick vi starka positiva reaktioner från tidningens läsare – Det rasslade hela tiden till, i JK:s e-post där människor var både förvånade och förfärade, undrade hur detta omfattande dödande av säl var möjligt? Annonser synliggjorde – i detta fallet sälens situation och dess utsatthet i den strukturella "förvaltning", som kallas "viltvård", vilket innebar att Naturvårdsverket beslutade om jakt på 3 320 sälar, utifrån felaktiga grunder. Vi fick fler medlemmar och gåvor som faktiskt täckte upp hela (den kraftigt rabatterade) kostnaden.

22.5 Denna lördag fanns Jaktkritikerna säl-annons att läsa i Expressen, Göteborgs-Tidningen och Kvällsposten. När man lyckas med något är det frestande att fortsätta på samma spår. Och succén upprepade sig – sälen får åter ett stort allmänt stöd, människor både ringer och mejlar!

Genom allmänheten kan vi nå förändringar. Dessa annonser är ett nytt grepp, de gav sälen (och lodjuret) ett ansikte som berörde. De fick människor att ställa sig frågan – Vad är det som händer i Sverige med respekten för vilda djur och för vår natur?

Fortsätta annonseringen?

Den 21.8 startar björnjakten. Skall vi fortsätta den här annonskampanjen? Vad tycker du? Hör av dig på mejl eller telefon till Christian Jutvik 076 94 33 8 11

Debattartiklar

Jaktkritikerna fick en debattartikel, av Annika Anastassiou publicerad i Dalademokraten 24.2 "Är det verkligen rätt att jaga och döda lodjur?" Annika fick ytterligare in en debattartikel i Ulricehamns tidning den 4.3, "Stoppa troféjakten på våra vackra lodjur".

Skrivelser

Marie Stegard Lind har tagit fram ett förslag på stadgeändringar, som avses att fastställas första gången på ett extra medlemsmöte den 7 augusti. Plats och tid kommer att framgå av kallelsen.

Studiecirkel

Jaktkritikernas digitala studiecirkel hölls på söndagar 15-16.45 via ZOOM och var gratis. Kursen utgick från Hans Ryttmans bok Jaktkritik, samt Jaktdebatt nr 4/2017 och nr 1/2018. Ledare var Richard Deh-nisch, som bidrog med stora kunskaper runt jakt och viltvård. (Kontakta Richard om du är intresserad av en fortsättning under hösten).

Webbplatsen Jaktkritikerna.se

Här kan du läsa om regeringens beslut om nya tider för jakt, ändringarna träder i kraft den 1 juli 2021.

Avslutningsvis

I skrivande stund nåddes jag av regeringens beslut om nya jakttider. Dessa jakttider har varit en mångårig process, som Jaktkritikerna varit hårt involverade i. Arbetsgruppens handläggare, visade sig driva ett jaktbolag – Jaktkritikerna, Rovdjursföreningen och ett antal privatpersoner JO-anmälde detta. JO ansåg dock att jäv inte förelåg. Anmärkningsvärt! Jaktkritikerna skickade synpunkter på jaktöversynen både 2019 och 2020 och nu är de alltså fastslagna för ytterligare sex år framåt. Tyvärr är systemet riggat för en viss utgång – nämligen mera jakt under alla tänkbara förhållanden!

Vi som under snart fem år har skrivit överklaganden och remissvar, för Jaktkritikerna är Eva Stjernswärd och undertecknad. Vi har skrivit juridiskt, men också etiskt och ekologiskt väl underbyggda överklaganden, remissvar till myndigheter, domstolar, samt till EU-kommissionen för att få till stånd lagändringar. Skydds jaktansökningarna – allt från björn till olika fågelarter har under våren haglat över oss och vi har inte hunnit överklaga alla. Redan 6.6 finns beslut om skydds jakt på 31 björnar enbart i Jämtlands län. Innan de hunnit få vårsolen i ögonen är de dödade.

Det är så viktigt att vi som har talerätt, nyttjar den för att försöka förändra den otidsenliga "viltvård", som i dag bedrivs som utarmar vår fauna och natur.

Världen vill bedragas, - alltså må den bedragas

Mundus decipi vult, ergo decipiatur (Sebastian Brant, 1494)

av Eva Stjernswärd, konstnär

Dokumentären "Terje"

Filmen om naturfotografen Terje Hellesø visas nu på SVT Play (ligger kvar till november). Filmskaparna Andreas H Nilsson och Gustav Hugosson har gjort en finstämd dokumentär om fotografen som över en natt blev stämplad som fuskare för att ha manipulerat bilderna som bland annat gett honom titeln "Årets naturfotograf 2010".

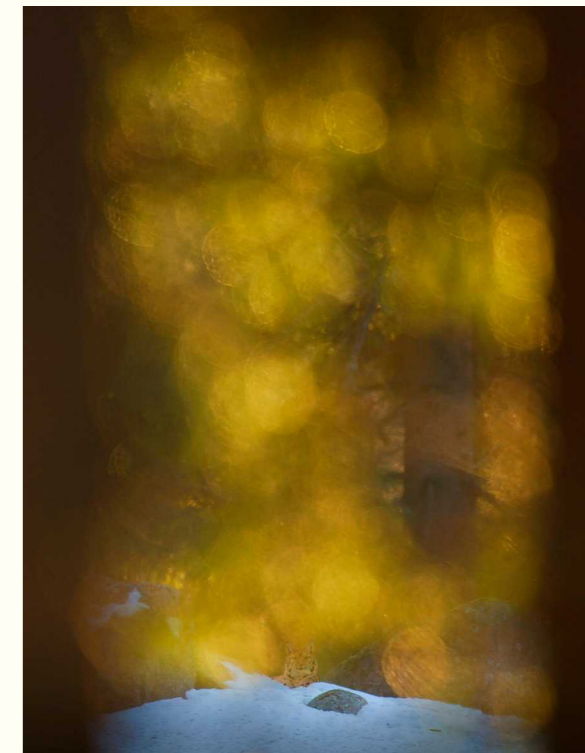
Diskussion om avbildning borde kunna summeras med renässansmästares ord och alla de konstnärer utan vilka fotografikonsten vore intet.

Konst - är livet sett genom ett temperament

En spricka måste finnas i allt, det är så ljuset kommer in. Det latinska ordet *Lynx lynx* för lodjur betyder ljus eller illumination. När Terje berättar om mötet - utan kamera - med ett lodjur på nära håll förstår jag ynnesten han fick. Då ser jag också Poeten framträda och hela historien med bildmanipulation blir betydelselös. Han lyckas kommunicera med lodjuret, som dykt upp på en sten för att observera honom, med samma välvilliga ögonspråk som han har med katter. Deras ögon möts, förbundet förevisas och illuminationen fullbordas.

Jag hyllar Terje för ljuset i den dröm han ville visa, nämligen sin illumination av *Mötet med Lodjuret*. Tyvärr valde han fel forum för sin konst, nämligen en fotokonst som omges av regler man måste följa för att vinna i konkurrens med andra. Jag förstår naturfotografernas vanda. De som kämpar för att låta oss andra kunna förnya blicken på den naturliga världen vi inte kan leva utan.

Ju mer Terje i filmen försöker förklara varför han manipulerade bilder av lodjur att bli just det han kände och visionen av vad han upplevt, ju mer vill jag ropa: Sluta! Förklara inte mer! Straffet att erkänna, mista kollegors respekt, pris och ära räcker. Drevet som iscensattes för att utmatta, övermanna och slutligen förgöra honom, lyckades så väl att han nästan förlorade livet. Jakthundarna på nätforum Flashback fick upp vittringen och sedan kunde jaktstofilerna skjuta ner sin trofé; precis som ett skadat lodjur som försökt rädda sig upp i ett träd. Narcissistiska troféjägares njutning förutom det dödande skottet, är att visa upp

Lodjuret vid snökanten i motljus. Terje säger att han förstörde alla originalfiler strax efter upptäckten av att bilderna var manipulerade. Det var år 2011. Bilderna finns nu endast på internet, lågupplösta.

livlösa offer och framhäva bedriften att ha "fällt" ett farligt byte. Knappt hade SVT:s dokumentär slutat förrän Svensk Jakt hängde ut sitt byte.

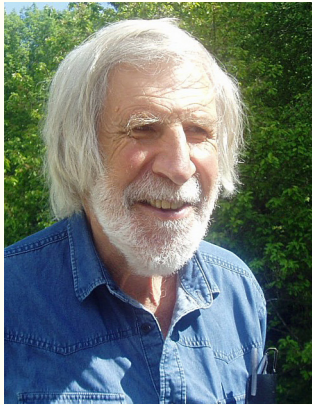
Lodjuret är vårt enda kattdjur och en sällsam upplevelse att få se i verkligheten, bara det anledning nog att totalförbjuda dödande av lodjur. Jaktmak-tens auktoritet med anor från 1930-talets tyska rike, förtydligas av de symboltyngda vaktornen som idag ockuperar naturen i hela vårt land. Intervjun i Jägarförbundets örn näste med staffage av döda djur, illuminerar och framhäver istället Terjes livsbejakande naturkärlek.

Så vad var spänningen med att jaga slut på en konstnärlig fotograf vars "brott" var att förhöja verkligheten på ett sätt som uppenbarligen gick hem hos alla dem som valde ut hans bilder. Inklusiv Naturvårdsverket, som hycklande nog utgör lodjurens farligaste hot genom att ordinera plågsam fällfångst och troféjakt.

Att just Terjes bilder vann - visar hur världen vill bli bedragen. Alltså må den bedragas.

Miss inte filmen på SvT Play!

Etik och moral i jakten

Hans Ryttman grundade tillsammans med Arne Ohlsson Riksföreningen Hänsynsfull Jakt 1987. Namnet ändrades 2009 till Jaktkritikerna.

av Hans Ryttman

Eftersom jag under mer än 30 år sysslat med jaktkritik och även skrivit en bok om alla de avarter som jag anser finns inom jakten, så vill jag sammanfatta min ideologi i denna artikel.

Av en författare lärde jag mig att skilja mellan etik och moral. **Etik** är att följa lagar och förordningar. Jägare talar om jaktetik, alltså följa det som står i jaktlagen t ex skyldigheten att söka efter skadeskjutet djur. **Moral** är att göra det som inte är lagstadgat, men som man känner är rätt, t ex vara vänlig, hjälpa och respektera människor eller att återvinna material, köra mindre bil eller sluta äta kött.

Jakt är en hobby och ett nöje för de som jagar. Ingen tvingas ut i skogen för att döda djur. Ingen behöver jaga för sitt uppehälle. Många jägare försvarar sitt jagande med att de får ekologiskt kött, men det finns både ekologiska grisar och kor som dessutom hemslaktas en och en och där döden är omedelbar.

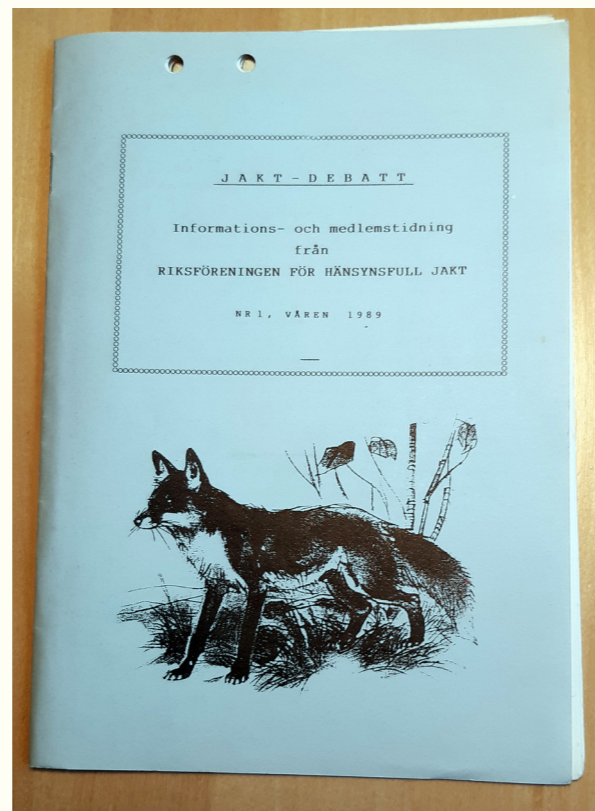
Djur är levande och kännande varelser. Som en journalist uttryckte det "skillnaden blir alltmer porös" mellan djur och människor. Alltmer forskning visar att djur är mer lika oss än vad man tidigare har varit medveten om. Även fåglar har större mentala förmågor än som tidigare har varit känt.

Jakten är omoralisk

I jakten skadeskjuts 100 000-tals djur med stort lidande som följd. Eftersök ska inte börja förrän efter en timme så att djuret kan lägga sig i sk sårlega så att det inte drivs framåt av söklaget trots sina skador. Många skadade djur eftersöks heller inte. Jag tror framför allt att djur utan värde för jägaren inte eftersöks, t ex rävar där man finner hagel och skottskador i 30% av djuren då trafikdödade rävar obduceras. Men även flygande fåglar har hög ska-

deskjutningsfrekvens. Det har jag själv varit vittne till. Dessutom har Helander et al. (2009) visat att 20% av havsörnarna har dött av blyförgiftning då de ätit skottskadade djur (döda eller lättfångade). I en senare undersökning visar Helander att detta självfallet gäller även kungsörnen.

Minst en tredjedel av alla djur som dödas i jakten tas inte till vara; alla rovdjur, kråkfåglar och måsar. **Att döda djur för att man inte tycker att de ska finnas i markerna är etiskt korrekt, men synnerligen omoraliskt.** Dessutom dödas många små djur, framför allt fåglar, där köttmängden är minimal och dess muskler är fullproppade av blyhagel. Det finns jägare som låter den skjutna fågeln ligga kvar på marken för att undvika blyförgiftning. Många fågelarter har oätligt tranigt kött och gamla fåglar segt och omöjligt att äta utan timtals kokning.

JaktDebatt, första numret 1989

Jakt är också obilologisk

Jakt dödar slumpmässigt. Undantaget är hornbärande djur där jägaren har en stark preferens för de största, äldsta hannarna, de med stor hornkrona, de djur som är genetiskt bäst lämpade att fortplantera sig.

Naturligt urval är selektivt och dödar oftast unga, gamla och sjuka djur som förmodligen ändå skulle ha dött i "kampen för tillvaron". Endast en del av

alla i en population reproducerar sig. Den kallas den effektiva populationen. I denna population är det få individer som står för den största reproduktionen. Jag vill hänvisa till Nilsson & Kempe-Perssons uppsats (2018) för många referenser och deras uppgift att 10% av grågåspopulationen stod för 47% av reproduktionen. Att överleva många år är naturligtvis en mycket viktig faktor. Jakt dödar individer som skulle ha reproducerat sig och på så sätt minskar populationers möjligheter att överleva på sikt.

Jägare har rättighet att döda djur

Vi som är natur- och djurvänner, vi får inte våra rättigheter att se djur i en individrik fauna tillgodosedda och har ingen talan. Naturvårdsverket är den myndighet som ansvarar för allt som har med vår natur och miljö att göra. Den avdelning som handlägger frågor om jakt och vilda djur är Jaktvårdsenheten. Alla, eller nästan alla, som arbetar här är jägare. Följaktligen produceras här de mest djurfientliga dokument som skrivits med förslag på fler jaktbara (?) arter och längre jakttider. Representerarna från Naturskyddsföreningen och BirdLife Sverige är staffagefigurer i den rådgivande gruppen

Biologiska museet fondmålning. Bruno Liljefors

som Naturvårdsverket utsåg.

Animal lifes matter!

Jägare använder ord som att djur är en "resurs" liksom malm i ett berg. "Viltvård" är det gängse uttrycket för att döda djur de inte vill ha i sina marker. Det kallas "förvaltning", att ta reda på hur många djur de kan döda utan att stammen minskar drastiskt. Varför är ett djurs liv, liksom en sten, fullständigt utan värde och inte ett levande väsen med sinnesegenskaper som oss människor? Alla som har sällskapsdjur vet att hunden, katten eller vilket djur man nu har, är en individ med känslor, tillgivenhet och individuella särdrag. Vilda djur är inte annorlunda – även om vi inte känner dem. Låt oss respektera dem! Animal lifes matter! För att parafrasera ett känt uttryck.

De vilda djurens nackdelar för oss människor ska ses i sitt rätta sammanhang. Det är vi människor som skapat djurens möjlighet att bli så många att vissa anser att de är ett problem. Klimatförändringar, rovdrift, utskjutning av rovdjur, krav på billig mat m m, är mänskliga skapelser. Men den diskussionen skulle ta ännu mer plats och berör jakten endast sekundärt, så detta kan jag kanske återkomma till.

Riksdagsledamöter för det vilda

av Arne Ohlsson

Hos våra 349 riksdagsledamöter finns av naturliga skäl högst olika uppfattningar och åsikter om jakt. Men att många är jaktvänliga är något vi jaktkritiker stött på många gånger. Alltför sällan har ledamöter ställt sig på de vilda djurens sida.

Att som enskild riksdagsledamot motionera mot jaktföreteelser är nästan aldrig en framkomlig väg – partilinjen ska gälla! Man må kanske undra hur frustrerande detta är.

När någon ledamot tagit aktivt parti för djuren är detta verkligen hedervärt. Det händer då och då, och kanske kan det vara befogat att kasta en liten blick i backspegeln och för ett ögonblick minnas två ledamöter som hade den rätta inställningen. De inte bara tyckte att dödande av vilda djur för nöjes skull var förkastligt, de försökte också påverka. Deras aktiva tid var runt ett halvsekel tillbaka och det kan kännas länge sedan. Men de förtjänar att ihågkommas. Jag tänker på Sten Sjöholm och Mårten Werner.

Sten Sjöholm (1917–2002), på den tiden bosatt i Helsingborg, var riksdagsledamot 1965–1976 och representerade Folkpartiet. Han var också jurist och kronofogde.

Under sina år i riksdagen motionerade Sten Sjöholm årligen i djurskyddsfrågor och det ledde faktiskt

till en skärpning av vad som då kallades djurplägerilagen. Utöver detta var han känd som motståndare till boxning, en annan "sport" med våldsutövning.

Han var flitig skribent i bl a Sydsvenskans debattspalt med välformulerade argument mot jakt och andra former av övergrepp mot djur. Då var det ju ännu mer sällsynt med kritik mot jakt i media.

När föreningen bildades 1987 hade Sjöholm lämnat riksdagen. Efter något år tog jag kontakt med honom och han gladdes mycket åt föreningen. Han blev medlem och i Jaktdebatt nr 1/1990 skrev han tankeväckande, och än idag lika aktuellt:

”Kan det finnas något mera kluvet i vår tillvaro än nöjesjägarna? När deras lustmördande påtalas är deras försvar ständigt detsamma: Vi är naturentusiaster och vi älskar det vilda. Sålunda för att ta ett konkret exempel: Jägaren sitter på pass... en älg inom sikthåll och jägaren tänker: Ack vad jag älskar detta djur och nu ämnar jag döda det. Lusten att döda dominerar över kärleken till det levande. Det är och förblir en kuslig kluvenhet. Respekten för livet reser ett oöverstigligt hinder för nöjesjakten.”

Klartänkt var också Sjöholms tes att ”Vår kulturella standard kan i väsentliga avseenden bedömas efter våra attityder gentemot djuren”. Han ansåg att vi bör sträva efter att vara en ”kulturnation med humanitära ideal” och att djuren, vilda och tama, därav är en del. Werner och Sjöholm pläderade också för en Djurombudsman, DO. Werner ville också ha en officiell Djurens dag och påpekade gärna vikten av att barn får lära sig respekt för de värnlösa.

Mårten Werner (1918–1992) från Malmö var riksdagsledamot för Moderaterna 1965–1981. Han var också präst. Engagemang för djurens väl och ve är kanske inte det mest utmärkande från kyrkans sida. Kyrkan äger ca 400 000 hektar i hela landet, mest skog, och där förekommer omfattande jakt som genererar vad som borde kallas blodspengar. Det kristna ”kärleksbudskapet” tycks inte omfatta djur. Det finns fall där präster under högmässan osmakligt välsignat jakt. Werner var ett lysande undantag.

År 1970 motionerade Sjöholm och Werner om förbud mot nöjesjakt, det lustfyllda dödandet av vilda djur. Det blev förstås avslag, men en livlig debatt följde. Jaktanhängarnas motargument var långsökta, ibland häpnadsväckande ologiska och ofta direkt ointelligenta. Men motionen lär i någon mån ha påskyndat införande av kompetenskrav, alltså jägarexamen. På den tiden var tanken på statligt anställda proffsjägare en del av debatten.

De båda ledamöterna i riksdagen från vår sydligaste provins må ha varit aktiva för många år sedan och få minns dem idag, men de är väl värda att bli ihågkomna.

“Strängt kontrollerade former” ? Naturvårdsverket om jakten på säl

av Kristina Tyrenius

Sverige uttalar i Europarådet 10.1 2020: “Den avlivningsmetod som används skall medföra att djuret avlider omedelbart och inte lider i onödan.”

Naturvårdsverket skriver

Det finns flera utmaningar förknippade med jakt på säl från båt. Underlaget är rörligt (beroende av vind, vågor, strömmar och båtens konstruktion) mot ett mål som är litet (endast huvud och del av halsen) och som rör sig oberoende av båten. Avståndsbedömning över öppet vatten är också svår. (NvV, Jakt i Sveriges ekonomiska zon, 2017).

Säljar som skjuts i vatten skjuts i huvudet vilket resulterar i omfattande blödning och så mycket blod i vattnet att det inte går att hitta den skjutna sälen. Vidare gör sälpälsens färg och mönster att djuret kan vara svårt att urskilja. (NvV, Jakt på säl, 2013).

Varje fälld säl ska om möjligt bärgas. Jakten får därför endast bedrivas på sådana platser och på sådant sätt att fällda djur kan bärgas. Den som bedriver jakt är skyldig att i förväg vidta de åtgärder som kan anses nödvändiga med hänsyn till att skjutna säl ska kunna bärgas. (NvV, Jakt på säl, 2013).

Forskningsstudier av säljakt

Av de 16 skjutna gråsälarna lyckades man bärga eller återfinna djuret ilandfluten i 7 av dessa fall. ”Endast en mindre andel (44%) av de gråsäl som dödades under jakten kunde bärgas. (Försök med jakt på gråsäl H. Sand, H. Westerberg, 1997).

Jakt på säl ställer mycket stora krav på utövarna eftersom det endast är skott mot huvudet på sälen som är direkt dödande och därför kan komma ifråga. (Erfarenheter från forskningsjakten på gråsäl, 1998, H. Sand, S.G Lunneryd, H. Westerberg).

Från studier i Kanada där jakt bedrivs på säl i öppet vatten, rapporteras förlusten av skjutna sälar uppgå till ca 50% (Davis m fl 1980).

Konsten att döda en säl

Att bärga en skjutna säl är ett konststycke. De väger runt 150 kilo och sjunker ofta till botten. Då slutar det med att man måste tillkalla dykare för att få upp dem, säger K Johansson från Svenska Jägareförbundet som leder kursen. (Hela Gotland, Ta hand om skjutna säl, 2011)

Säljakt från båt underlättar jakten, men samtidigt ökar risken för skadeskjutning dramatiskt och att det skjutna djuret ska tappas bort. Detta skulle vara

oacceptabelt vid exempelvis älgjakt – om 10% av alla älgar som skjuts skulle tappas bort, innebär det 10 000 älgar. (Norran, 2014, T. Arnbom, Sälexpert WWF, P. Westman, Naturvårdschef, WWF).

Jägarnas svårigheter vid jakt på säl

Enligt lagen ska jägaren vid en skadeskjutning snarast vidta de åtgärder som behövs för att djuret ska kunna uppspås och avlivas. Eftersöksskyldigheten i samband med jakt gäller alla viltarter. Den som struntar i att göra ett eftersök kan straffas med böter. (Svenska Jägareförbundet).

...måste välja skottögonblicket när sälen befinner sig på land eller över grunt vatten. Liten träffyta begränsad till sälens hjärna. (Utbildning för säljägare, Svensk Jakt, 2013).

Man ska ha någonting med sig så att man kan lyfta sälen från botten, för nästan alla sälar sjunker. Alla jägare har ett eget system för hur de lyfter sälen... – Jag har en sex meters stång med en krok som jag lyfter sälen med. (Svårt hitta jägare som kan hantera säl, Västnyland, Finland, 2018).

Veterinärer säger

Seals greater than one year of age have loss rates of 14% - 50.0% when shot in water (Sjare and Stenson 2002). Recent veterinary panels have stated that “shooting seals in open water can never be humane” (Burdon et al 2002) and recommended “seals not to be shot in water and only when the carcass can be recovered”. (A guide to Canada’s commercial seal hunt. IFAW Report 2007).

Risken att skottet träffar med otillräcklig kraft och precision är stor och orsakas av **a)** otränad skytt, **b)** skott från för långt avstånd (>50m), **c)** instabilt underlag (gungande båt), **d)** plötslig rörelse hos djuret (vänder huvudet i skottögonblicket), **e)** otillräcklig ammunition. Sällan en andra chans att skjuta. Inte givet att en träff i huvudet vid sidan om hjärnan ger en omedelbar bedövning. Sälen kan också ha dykapné (håller andan som under ett dyk). När djuret skjutits måste djuret utan dröjsmål avblodas, kontrollera avsaknad av rytmisk andning, avsaknad av cornealreflex på båda ögonen samt dialeterade pupiller på båda ögonen. Eftersök ska utgöra en oavvislig del av säljakt, dokumenteras och rapporteras. (B. Algers, Professor emeritus, SLU, 2018).

Säljar riskerar därför att flås levande orsakande smärta, ångest och rädsla. (EFSA, Animal Welfare aspects of the killing and skinning of seals, 2007)

Googla: STOPPA SÄLJAKTEN – NU!

Jakt! - då träffar man kompisarna

berättat av Kjell Dennersten

Det här är en historia som berättats för mig av min far som gick bort för 10 år sedan. Jag kan därför inte verifiera och kontrollera den också på grund av att den ägde rum för så länge sedan. Tror också att historien "tystades ned". Det jag vet är att den ägde rum på tidigt 50-tal då familjen flyttade mycket och min far var sysselsatt med olika byggprojekt i Horndal i Dalarna och i Lesjöfors i Värmland där familjen periodvis bodde.

Min far som då var i tjugofemårsåldern berättade att han mer eller mindre blev beordrad att delta som drevkarl vid en jakt. Något som han inte gillade. Han kom under resten av sitt liv aldrig mer att delta i en jakt, men vid detta tillfälle tänkte han på sin karriär inom det företag där han var anställd. Det kan ha varit Lesjöfors bruk, men jag är inte säker. I vilket fall som helst ägde jakten rum sent på hösten och det hade redan fallit snö. Som brukligt förr var många av deltagarna till åren komna och hade med sig en hel del brännvin.

Plötsligt hände något som inte var alltför ovanligt under dessa tider. När drevkarlarna avancerade framåt mot skyttarna blev en drevkarl, en mycket stor och kraftig kollega till min far, skjuten i låret utav en av de äldre skyttarna som var känd för att stärka sig med mycket brännvin på passen. Min far som gick närmast denna man i drevlinjen lyckades förbinda såret och stoppa blödningen. Den skjutne mannen var panikslagen och kunde inte gå. Dessutom var terrängen där han föll mycket oländig och han vägde en bra bit över hundra kilo, så det var mycket svårt att bära honom längre sträckor. Till närmaste väg var det flera kilometer.

Däremot fanns det några smala skogsstigar. Någon

i sällskapet kände en bonde några kilometer bort och visste säkert att denna bonde hade en bra häst och en släde vilket var helt normalt på den tiden.

Alltså, en delegation gav sig av till bondgården och man lyckades med att låna sagda häst och släde, bonden förstod den dramatiska situationen. Det fanns dock ett annat problem – för att ta sig till den skjutne drevkarlen var man tvungen att passera ett annat jaktlag som stod på pass.

Eftersom man av naturliga skäl hade mycket bråttom tänkte ingen på att underrätta det andra jaktlaget.

Så hände det pinsamma! Hästen med släde och kusk passerade ett öppet fält. I andra änden av fältet stod ett jaktorn med en överförfriskad skytt.

Denna jägare hade stått länge på sitt pass. Du måste ha förståelse för skyttens belägenhet. Han var både trött och berusad samtidigt som hästen uppvisade påtagliga likheter med en älg. Han avlossade därför ett skott som omedelbart dödade hästen.

Kusken klarade sig och den stackars skjutne drevkarlen fick baxas genom oländig terräng i flera kilometer till en väntande ambulans. Han lyckades läka sina skador och klarade sig. Enligt min far var det mycket vanligt med sårade drevkarlar under denna tid, men historien med hästen var så pinsam att den tystades ned.

Man ordnade en ny häst åt bonden, men givetvis gick inte detta att hålla helt hemligt, så historien spreds, men nådde aldrig tidningarna, så vitt jag vet. Inte förrän nu!

Äntligen sommar

Sångsvan får jagas som skydds jakt och på enskilt initiativ av Ingemar Rosberg, Jk Västra Götaland

Nu är det sommar med en natur fylld av nytt liv. Ett liv vi hoppas får en lugn och fridfull första tid – något inte vilda djur kan räkna med. Ett 25-tal arter kan drabbas av skydds jakt under hela året, bl a på s k "enskilt initiativ", om de anses kunna förorsaka skada på t ex odling, gröda m m. Vildsvinens årsungar lever under ett ständigt hot under hela året. Den allmänna jakten på kråkfåglar (kaja, kråka och skata) börjar sedan redan 1 juli. Från 1 augusti blir det allt osäkrare i våra skogar, både för människor och djur. Då blir det tillåtet att jaga grävling och räv samt fiskmås och gråtrut. I mitten av augusti blir ringduva, grågås och kanadagås lovliga för jakt. Den 21 augusti börjar andjakten och 25 augusti jakten på orre och tjäder.

Tiderna jag angett är för södra Sverige. För vissa arter startar jakten vid olika tidpunkter för landets södra och norra del. Ett exempel med skilda tider är jakt på ringduva, 16 augusti i södra Sverige och 1 augusti från Värmland och norr ut.

I Värmland finns exempel på att ringduva jagas på följande sätt. Man startar med matning på något kallhygge och 1 augusti när duvorna vant sig att bli matade kan man ha massaker på duvor, något 100-tal på ett par timmar. Jaktkritikerna har protesterat mot denna jaktform och vi fick ett jaktlag att avstå från sådan jakt för något år sedan.

Förutom dessa allmänna jakttider och skyddsjakten förekommer det numera omfattande licensjakter. I första hand på större rovdjur. Ett exempel är den licensjakt på björn som Naturvårdsverket beslutat skall påbörjas 21 augusti, då något hundratal björnar skall avlivas och bli bestulna på sin päls. Detta

trots att björnen är en rödlistad och fridlyst art. Jakten är populär, bl a för att få chansen att erövra troféen, björnfällen. Det här är troféjakt i Sverige!

Hur går då jakten på björn till? Björnen är ett stort djur med ett förhållandevis litet hjärta, vilket gör att den inte är särskilt uthållig och stresstålig. Därför är det djurplågeri att som sker idag låta två lösa hundar, kanske två av de nya uthålliga och aggressiva plotthundarna, utsätta björnarna för mycket stor stress, ångest och påfrestning. Undersökningar visar att björnens kroppstemperatur kan stiga till farliga nivåer om de blir stressade. Det finns dessutom anledning att ifrågasätta att det idag är tillåtet att man ca en månad före jaktstart får påbörja utsättning av åtlar för att locka fram björnar, som är i stort behov att hitta föda inför kommande vinterdväl.

Fågeljakten, den jakt som bidrar med mest skadskjutning, är minst lika grym. Vad kan vi göra? Jaktkritikerna Västra Götaland har som ett första steg tagit fram följande förslag som vi bl a skickat som remiss till Naturvårdsverkets Jakttidsberedning:

Vi anser att det under 4 månader (maj, juni, juli och augusti) inte skall förekomma någon jakt. Skydds jakt borde kunna ersättas med mer utvecklade skrämselmetoder. Här några motiv:

1. Både människor och djur borde under åtminstone 1/3 av året kunna känna sig lugna och trygga att vistas i naturen.

2. Många människor drar sig för att ge sig ut i naturen och t ex plocka bär eller svamp under augusti när jakt påbörjats.

3. I dag tillåts jakt på vissa fågelarter innan dessa fåglar avslutat sin häckning och då bör inte jakt förekomma. All allmän jakt kan därmed börja tidigast

1 september.
Presstopp!

KLAGANDE Jaktkritikerna

MOTPART Länsstyrelsen i Värmlands län

PART Erik Henningsson, 19671226-9312

ÖVERKLAGAT Länsstyrelsen i Värmlands län

Beslut 2021-03-02, diariernr 218-2051-2021

SAKEN

Skydds jakt efter sångsvan; nu fråga om inhibition

Förvaltningsrätten bifaller yrkandet om inhibition

Troféjägare med byxorna nere

BETALA & SKJUT

Zlatan Ibrahimović, Anders Borg och Felix Herngren har ansökt hos Jordbruksverket om att få ta hem sina troféer från Afrika. Ett lejon, några zebror respektive två babianer.

Expressens scoop på Påskafton

Organisationen Djurrättsalliansen hade begärt ut importtillstånd för troféer av lejon, leoparder, elefanter, noshörningar, krokodiler, babianer, m fl från 82 svenska jägare. Importtillstånd lämnas av Jordbruksverket och är offentlig handling.

"Det är på tiden att Sverige inför ett importförbud av jakttroféer", säger Daniel Rolke, ordförande i Djurrättsalliansen.

"Pengarna går även till stöd åt fattiga i lokalsamhället", hävdade en troféjägare i en TV-debatt. "Struntprat", säger organisationen Economists at Large som räknat ut att endast 3% går till lokalsamhället.

Jaktturism ett kostsamt nöje

Intresserad av att ta hem en stor lejonhanne från Sydafrika eller Zimbabwe? Enbart skottet kostar i

dag upp till 30 000\$, men budgetera en dryg miljon kronor för hela kalaset. Lejon står på CITES:s lista över arter med handelsbegränsningar, så du får betala lite extra. Vid en auktion hos Dallas Safari Club såldes rätten att döda en svart noshörning i Namibia för 350 000\$.

Troféjakt har varit en förströelse för kungligheter och rika män i alla tider. Så även jakterna på stora rovdjur och stora hornkronor i Sverige.

Slut på jakt på lejon i bur

Sydafrika planerar införa ett förbud mot jakt på lejon i inhägnade områden, säger landets miljöminister. Förbudet skall även innefatta att inte längre låta turister klappa lejon i fångenskap.

Föda upp vilda djur - ett jobb för volontärer

Däremot nämns inget om uppfödningen av vilda djur i hägn. Här erbjuds västerländska ungdomar volontärarbete för höga priser. När djuren vuxit till sig säljs de nu till jaktföretag för troféjakt. Kanske kan Zlatan tacka svenska volontärer för sitt lejon.

Svenska Volontärresor har upptäckt detta och skriver yrvaket på sin hemsida (kortat):

När lejonungarna är några dagar gamla tas de ifrån sin mamma. Då tar betalande volontärer över, matar dem med nappflaska och gosar med dem. När de blivit större går de vidare till "lion walks", där turister får promenera med lejonen. När de inte längre passar för detta så säljs de ofta vidare för att användas i troféjakt. När troféen är tagen säljs skellet till Kina som medicin. En lång värdekedja!

Men Volontärresor erbjuder fortfarande "Mocka och rengör djurbås (bomas)", men nu gäller det noshörningar.

Svenska Go Explore erbjuder resor till "Lion Centre" i Zimbabwe som samarbetar med en amerikanska African Lion & Environmental Research Trust, som säljer "caged hunting".

Slut på lejonklappandet.
Foto Sarah Richter

Naturfotografen Björn Persson mötte troféjägaren i SVT

SVT:s serie "Mötet" 1 maj kan ses på SVT play

Foto Björn Persson

Utställningen - **The thin line**, kan ses på Naturhistoriska Riksmuséet till 12.12 2021

intervju av Eva Stjernswärd

Trött på alla pro-jaktprogram? – Då måste du se debatten mellan fotografen Björn Persson och danske troféjägaren Jens Høg, med koppling till troféjaktorganisationen Safari Club International.

Björn Persson flyttade till Sydafrika som 20-åring där han arbetade mot tjuvjakt. När han sett alla hemskheter valde han en annan väg; att upplysa genom att förmedla det vackra och magiska hos djur med sin fotokonst. Att beröra människor med att visa djurens själ är Björns mission. Han har gjort två konstfotoböcker.

I SVT:s presentation av de två kontrahenterna öppnas avgrunden direkt. Björns drömska bilder i kontrast med jägarens troférum med döda djur; ett huvud av en gapande babian, en zebra och en "bogmonterad" giraff. Det finns ju "ingen själ i de oätbara delarna av djuret" förtydligade Høg. Nödvändigt för den känslomässiga impotensen och avtrubningen, tänkte jag.

Høg förkunnar att dödande av djur ska skydda mot illegal jakt och ge inkomster till lokalbefolkningen. Ett ihåligt argument, när vi vet att troféjakt saluförs av maffialiknande sammanslutningar som infiltrerar internationella miljöorganisationer och korrupperbara regeringar. Björn påpekar för Høg att de inkomster som fotosafari kan ge, vida överstiger vad jakt och dödande ger. Matematiken är enkel; ett djur kan bara skjutas en gång, men fotograferas så länge det lever. Høg kippar efter andan när Björn liknar jägarnas beteende med en seriemördare, som dödar sina offer och samlar troféer för att minnas (j)akten.

Äntligen någon som visar att kejsaren är naken tänkte jag, och fick ett långt samtal med Björn Persson.

Har du fotograferat i Sverige under corona?

Svårt i Sverige. Djuren är få, rädda och svåråtkomliga på grund av jakt. Med sorg inser jag hur traumatiserade de är.

Vad tycker du om troféjakten på björn, lodjur och varg?

Jag tycker det är exakt samma sak som sker här hemma som i Afrika. Vi bara pudrar samma hänsynslösa beteende mot djuren med lite finare ord som "skydds jakt" och "naturvård". Vi svenskar är väldigt bra på att kritisera andra länder. Men problemet är identiskt på hemmaplan. Renodlad dubbelmoral. Jag tror det bottnar i vårt förblindade förtroende för myndigheter. Om Naturvårdsverket rekommenderar något, tror folk att det är riktigt.

Hur skulle du beskriva en troféjägare?

Jag sade i *Mötet* att "jägare lider av en emotionell störning" och det står jag fast vid. Vi människor tycker om att definiera oss som skilda från djuren på grund av vår empatiska förmåga. Samtidigt är vi enda arten som njuter av att döda.

Hur ser ditt hopp ut för djuren?

Utan hopp tappar vi lusten och viljan att bry oss. Att inspirera människor till engagemang är vad hela mitt arbete handlar om. När vi inser hur otroligt vackra, intelligenta och medvetna dessa djur verkligen är, så blir kraften att vilja skydda och rädda dem starkare. Vi lever på en fantastisk planet. I stället för att förringa och till och med skjuta vilda djur, så borde vi betrakta dem som en del av vår familj och se på naturen som ett fullständigt mirakel.

Vad ger oss människor rätten att sätta oss själva på piedestal och behandla andra levande arter som vi behagar? Finns det ingen moralisk aspekt på jakten? En fullkomlig paradox!

Årets björnjakt i Gävleborg

av Daniel Ekblom

Viltvårdsgruppen SNF Gävleborg

av Anders Ekholm

Svenska Rovdjursföreningen Gävleborg

Den 21 augusti startar årets jakt på björn. Beslut om tilldelning väntas komma vilken dag som helst, och troligen blir det inte någon rolig läsning i år heller. Den licensjakt på björn som nu bedrivs sker i allt snabbare takt och avklaras på några få dagar. Förmodligen ett resultat av tillåtna och otillåtna

Björngömsle i Hälsingland. Vargas Vildmarkslodge. Måste han nu stänga verksamheten efter 20 framgångsrika år? Foto Håkan Vargas

åtlar och åtelkameror direktkopplade till mobilen. Man kan således välja rätt björn och statistiken visar att allt större björnar faller.

Jakten kan närmast liknas vid en Svensk troféjakt och bilder på jägare som stoltserar med stora döda björnar visas återkommande upp i jaktmedia. Björnjakten bedrivs numera dessutom av allt fler utländska jägare som betalar tusentals kronor för några dagars nöje att fälla våra svenska rödlistade rovdjur. Trots medias aktuella rapportering om troféjakten verkar allmänheten inte förstå att den även pågår här i landet, i skogen bakom våra egna hus och gårdar, riktade mot våra egna rödlistade och begränsade populationer av stora rovdjur.

Inför årets licensjakt är vi särskilt oroliga i Gävle-

borgs län där systemet med en beslutande Viltförvaltningsdelegation åter visat sig ge mycket skeva beslut som med stor majoritet väger över åt jägarintresset. Det gör att Viltförvaltningsdelegationerna är till men för våra vilda djur och en biologisk mångfald.

Viltförvaltningsdelegationen i Gävleborg valde på ett tidigare möte att rösta ner såväl Naturvårdsintressets förslag om en förvaltningsnivå på 400 individer, som länsstyrelsens förslag att bibehålla förvaltningsnivån 360 individer. Nu blev det i stället jakt- och viltvårdsintressets, jordbruksmark-intresset, fäbodbrukarna och skogsintressets gemensamma förslag om 300 individer, en sänkning med 60 individer, som röstades fram. Noterbart var att de, förutom stödet från Socialdemokraterna, Moderaterna och Centerpartiet, även fick stöd av representanter för näringsliv och turism, yrkesfisket och Polismyndigheten.

Ingen hänsyn togs heller till länets eko- och naturturismföretag som både sprider kunskap och har goda möjligheter att utveckla näringen ytterligare. Att minimera rovdjurens påverkan inte bara naturturismen negativt utan genom ett minskat antal besökare påverkas även kringnäringar och lokala aktörer såsom hotell- och restaurangnäring, bensinstationer, affärer och lokalt hantverk.

Troligtvis ser det ungefär lika dystert ut även i övriga län, jaktintresset är övervägande och man gör allt för att sänka nivån på rovdjuret. De många skydds jaktbesluten i norra Sverige verkar också fattas närmast av slentrian, utan vidare eftertanke och är ytterst oroväckande.

På ungefär tio år har nu förvaltningsnivån för björn i Gävleborg sänkts från 528 till 300 individer, en minskning med 43%. Björn är näst efter lodjuret vårt populäraste rovdjur där en överväldigande majoritet är positiva. Att ständigt vilja ha så låga förvaltningsnivåer som möjligt för rovdjuret är hämmande för ett fungerande ekosystem och bidrar till människans fortsatta rovdrift av naturen.

Vi är helt enväldiga i vårt styre av planeten Jorden.

Jaga för status

Jakten på troféer från stora eller iögonfallande djur skrev vi om i JD 4/20 (Troféjakten avslöjad, Eva Stjernswärd). I samband med Expressens stora avslöjande om svenska kändisars troféjakt i Afrika fick gräsligheterna uppmärksamhet i en större krets. I JD 1/21 likställde Rebecca Le Moine licensjakterna på stora rovdjur i Sverige med troféjakten i Afrika. Ett lejonskinn eller ett lodjursskinn på väggen. Vilket smäller högst?

Vi måste ställa frågan varför vissa män vill visa upp resultatet av sina jakter. Amerikanska forskare tror sig ha svaret som publiceras i tidskriften *Biology Letters*. **Författare är Chris Darimont**, professor i Hakai-Raincoast, University of Victoria och Director för Raincoast Conservation Foundation.

Att jaga stora djur är svårt

De är ofta svåra att hitta, att komma nära, ibland också farliga och bland jägar-samlar folk kom männen ofta hem tomhänta. Effektivare då att jaga mindre, vanligare djur i byns närhet. Endast de starkaste männen gav sig iväg för att jaga stora djur långt borta. Man behövde också ganska stora resurser för att ge sig av på längre expeditioner. Ungefär så förklarar författaren att det fungerade bland urfolken. Och likadant är det väl i dag: Vill man ha kött på bordet så är det inte björnjakt som är det effektivaste sättet att nå det målet. Mer tidsbesparande och billigare att gå till Ica.

Det var alltså fysiskt starka, resursstarka stenåldersmänniskor eller mer sentida urfolk som ägnade sig åt att jaga stora djur. Där har vi kopplingen till dagens troféjägare. Så här skriver Chris Darimont:

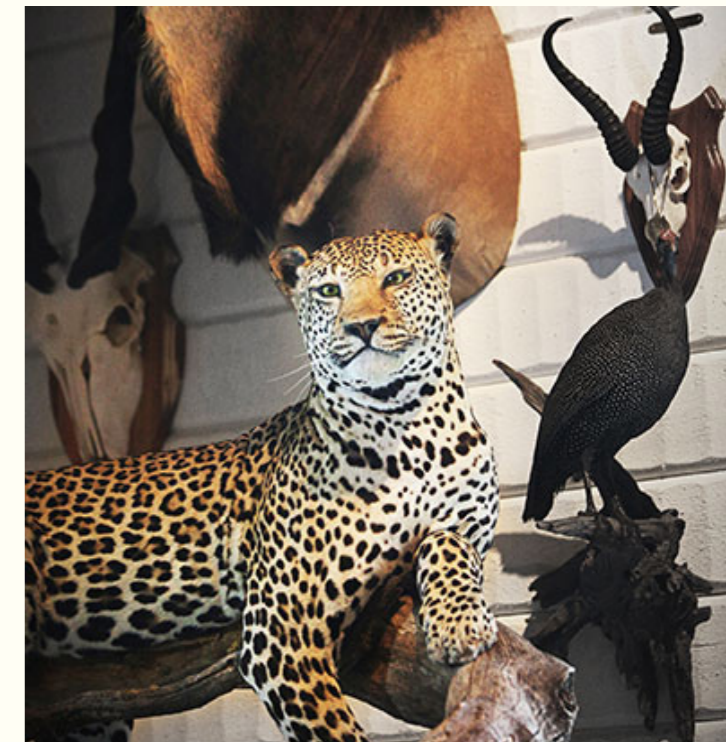
"Genom att lyckas döda och visa upp sin bravad i form av en trofé på väggen i sitt hem, så vill han ge

en signal till vänner och besökare att han besitter de mentala och fysiska kraven att skjuta ett lejon (eller en varg) samt att han kunnat betala de stora kostnader jakten krävt". Jan Guillous troféksamling imponerar (bilden t v). Så tänkte han nog när han visade upp sitt hem för tidningen *Vi* i villa 2018.

Status är universellt viktigt för män för att avvärja konkurrens och locka kamrater, menar författaren. Genom att betala stora pengar för troféjakt, och avstå från att skjuta mindre, vanligare djur och i stället vänta på det största, mest imponerande djuret, största hornkronan, medför kostnader för troféjägare. Och det är prestigefyllt att signalera att pengar inte är något problem. Med andra ord, troféjägare, oavsett om de inser det eller inte, är sannolikt på jakt efter status.

I artikel tas flera gånger upp dödan av lejonet Cecil år 2015 i Zimbabwe. Lejonet drevs över gränsen från nationalparken och skadesköts med pilbåge av en amerikan. Sedan gick det några dagar innan han kunde avlivas. Händelsen fick stor internationell uppmärksamhet och ledde till att ett flertal flygbolag nu inte accepterar frakt av djurtroféer. Författaren skriver också att efterfrågan på lejonjakt minskat sedan händelsen med Cecil. Låt oss hoppas!

Det finns sätt att minska intresset för jakt där troféen är det som lockar. Författaren menar att skambeläggning (shaming) är en effektiv strategi. Jägaren skall fås att själv känna skam genom att hans omgivning visar ointresse eller öppet förakt för det exponerade jaktbytet.

Hemtrevligt hos Jan Guillou

Vargen i Linghed. Kod G5-20

av Mervi Helles

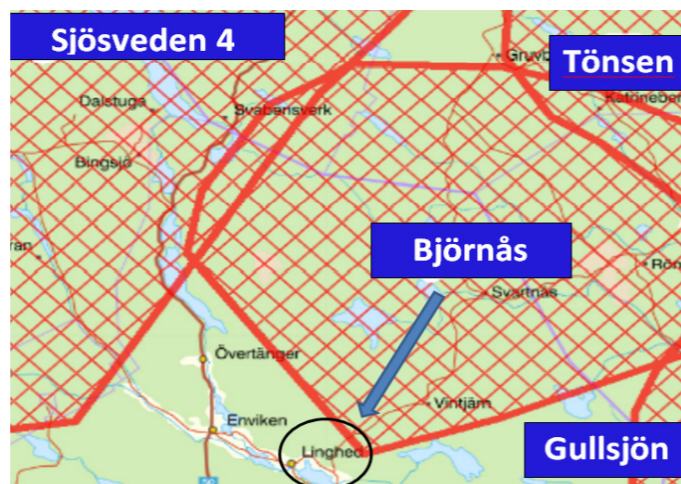
Det finns flera vargrevir runt Linghed i Dalarna. Våren 2020 började bybor reagera på en varg i området och det var inte första gången. Jaktlag lämnade in ett flertal skyddsjaktsanmälningar men Länsstyrelsen sa nej. De kunde inte se att vargen gjort några större fel.

I början var det rätt oklart varför de sökte tillstånd för skyddsjakt. I oktober 2019 hade en drevervalp skadats av en varg där ägaren till hunden sa sig ha varit tjugo meter från vargen. Några dagar senare hade fem bagglamm hittats döda i en tillfällig hage med elstängsel på en gård. Angreppen var klumpiga varför skadorna inte kunde bindas till något specifikt rovdjur. Dock hade en varg synt till på platsen natten efter i en uppsatt viltkamera. Efter fler observationer av vargen gjordes nya ansökningar.

Byborna hade angett att vargen hade setts inne bland hus och mitt i byn. Jägare sa sig inte våga släppa sina hundar. När inte heller dessa argument hjälpte ilsknade jaktlaget till och gjorde en namnsamling i Linghed för att få bort vargen. De menade på att vargen bland annat skulle ha följt efter personer som promenerat i byn, varit oskygg och svår att skrämja. Den skulle ha jagat en katt runt ett hus och spillning hade hittats nära en hundgård. De hittade också vargspår kring boningshus. Vargen hade också sprungit en kortare bit i ett elljusspår. Detta var de huvudsakliga skälen till att länsstyrelsen till slut föll till föga.

Skyddsjakten fick ske under tiden 16 - 30 april och skälet var att vargen hade ett oönskat beteende och att man ville minska risken för framtida skada. Beslutet överklagades av Jaktkritikerna, Rovdjursföreningen och Nordulv samt två privatpersoner till Förvaltningsrätten så fort det blev känt. Rätten godkänner inte att privatpersoner överklagar varför deras överklagan togs bort. Jaktkritikerna menade att alternativa lösningar inte hade prövats (eller inte redovisats). Skyddsjakten byggde mest på allmänhetens/lekmäns påståenden. Det fanns heller inga incidenter som visade att ungvargar nära ett litet samhälle hade utgjort fara. Nordulv framförde i sin överklagan att vargen i området inte var skadegörande. Den hade endast rört sig kring bostadshus nattetid då det var tomt på människor, och endast vid två tillfällen mitt i byn. Observationerna har skett i mörker, sent på kvällen, på natten, men utanför byn på åkrar och ängar. Rovdjursförening-

en påpekade detsamma att vargen inte uppträtt hotfullt. Alla, även Länsstyrelsen, hade ansett att

det handlade mer om nyfikenhet hos unga vargar, som troligen var på väg att lämna sitt födelserevir.

Förvaltningsrätten bedömde dock att situationen hade eskalerat och blivit akut. Vargen rörde sig oblygt i mänskliga miljöer och om det fortsatte fanns det stor sannolikhet att den kunde orsaka allvarlig skada mot människor. Någon annan lösning kunde de inte se och avtog samtliga överklaganden. Hos vargvänner, som följde dramat med oro, började hoppet återvända när jakttiden nästan var slut. Visserligen var det troligt att skyddsjakten

skulle förlängas, men för varje dag minskade risken att vargen skulle bli skjuten.

Men, så klockan halv sju på morgonen den 29 april, näst sista dagen, sköts vargen. Den skrek till, for runt och försvann. Trots eftersökningar kunde den inte hittas. Jägarna var övertygade om att vargen var död. Antingen genom att ha gått ner sig i en myr eller dött av skottet och gått i sårlega. Benbitar, blod och päls hittades vid skjutplatsen. Tre dagar

söktes vargen utan resultat.

Självt ville jag tro att den klarat sig. Efter några dagar förklarade jägarna att den klarat sig och nu påstods att vargen sprungit obehindrat från skadeplatsen. Månaderna gick och nu fick vi veta att det var en tik som antingen var död eller hade klarat sig.

Under hösten började det komma rapporter om en halt varg i området. Jägare som sett vargen var övertygade om att det var hon, "Lingon". Hon stödde inte på höger framben och var mager. Bilder och filmer dök upp. I december ansågs hon vara i så dåligt skick, skadad, mager och troligen med skabb att det ansågs att hon borde avlivas av djurskyddsskäl. På grund av jaktreglerna var det inte helt enkelt. Till slut kom beslut att eftersöket fick fortsätta och på nyårsaftonen sköts hon med en kula i huvudet. Hon hade fått frid. Men, hade vi det?

Hennes kodnamn var G5-20 och hon var född 2018 eller 2019 i Björnåsreviret av en mamma som ursprungligen kom från Prästskogenreviret och en pappa från reviret Djurskog3. Mamman är en F1-varg, det vill säga barn till en invandrare från Finland/Ryssland vilket betydde att också Lingon (så kallad F2 varg) också räknades som genetiskt viktig. Det i sig hade varit skäl till att inte godkänna skyddsjakten från början. Nu hade hennes mamma redan haft 2-3 kullar med samma hane och DNA:t var så att säga säkrat. Men, vad hade Lingon gjort? Det är lite oklart. Under påskaftonsnatten var det flera Linghedsbor som sett henne och filmat henne under några timmar. Det gjordes dessutom inga försök att skrämja henne. Vad som inte framkom förrän långt senare är att jägaren som skadesköt henne i april satt på sin balkong och sköt på 100 meters avstånd.

Efter skadeskjutningen fanns inga livstecken, men i slutet på sommaren började det pratras om en varg hade setts. Och den haltade. I slutet av augusti, början på september fastnade hon på bild i en viltkamera. Hon var tillbaka i Linghed. Då var hon fin, men man kunde se att hon hade en skada i höger framben. Sannolikt hade vargfamiljen hjälpt henne med mat. I november kom det rapporter om att hon var avmagrad och hade skabb. I december vet man att en gråhund hade jagat henne. Hur långt och hur länge är osagt.

Så slutligen på nyårsafton fick historien ett sorgligt slut. Efteråt visade det sig att höger ben var helt avskjutet i överarmen. Hon vägde 27 kilo och bedömdes vara i medelgott hull så hon var inte utmärkt. Hon hade mat i magsäcken. Musklerna var förtvinnade och klorna förvuxna. Ett tecken på att benet inte användes och att hon inte kunde belasta benet. Hon var hårlös över stora delar av kroppen, troligt av skabb.

Självt undrar jag vad som hände mellan september

och november. Blev hon stressad av all jaktaktivitet i skogen? Blev hon jagad fler gånger? Var hon på väg att lämna reviret och starta egen familj när hon skadesköt? Hade benet börjat läka och något hänt som slet upp skadan igen? Hade de tagit giftprover? Varför var det så viktigt för Linghedsborna att få bort henne? Hon hade inte visat aggressivitet. Frågorna läggs på hög och risken är stor att vi aldrig får svar. Självt kan jag tycka att en varg, som kämpat så för sin överlevnad borde ha sövts och benet undersökts. Det hade vi varit skyldiga henne.

Fotnot: Länsstyrelsen har ett otacksamt arbete där två motpoler har mycket åsikter. Vargvänner blir arga när skyddsjakter godkänns och varghatare blir arga när skyddsjakter inte godkänns. Hur de än gör blir det inte rätt. Ibland får de ta emot hot. Tänk på att det är deras arbete.

Förvaltningsrättens bedömning

Förvaltningsrätten bedömer sammanfattningsvis att samtliga förutsättningar för att fatta beslut om skyddsjakt avseende en varg i det aktuella området är uppfyllda. Utifrån den mängd observationer som finns, hur de beskriver vargens beteende som närgränset i mänskliga miljöer och att dessa observationer inte endast är tillfälliga anser förvaltningsrätten att det finns stor sannolikhet för att vargen, om den får fortsätta att tillväxas i området, kan orsaka allvarlig skada mot människor eller tama djur. Utifrån det aktuella områdets placering och avgränsning anser förvaltningsrätten vidare att skyddsjakten inte på något relevant sätt kan försvåra upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. På grund av riskerna med tillväxning finns det ingen annan lämplig lösning än skyddsjakt. Överklagandet ska därför avslås.

Hatets fyrfota och bevingade offer

av Arne Ohlsson

Bättre kött från vilt än från djurfabrikerna?

”Är det inte bättre att äta kött från vilda djur som levt i frihet än från slaktindustrin”? Detta är en vanlig fråga man får när man tar upp ämnet jakt på ett kritiskt sätt. De människor som inte är insatta i jaktens realiteter ser framför sig mat på bordet, och att det är vad jakt går ut på. Och visst blir en skjuten älg, ett vildsvin eller ett rådjur ett flertal måltider. Men vad som saknas är insikt om att en betydande del av jakten har en helt annan drivkraft än konsumtion av kött och bidrag till hushållet.

Och, så har vi alla de djur som dödas av jägarna bara för att de ska bort från markerna. Hur stor del av allmänheten är medveten om detta? Inte många. Det är nämligen så att drivkraften bakom jakt på ett flertal arter i svensk natur är, osminkat uttryckt med ett kort ord, hat.

Hat mellan människor får betydande uppmärksamhet i samhällsdebatten. Men det hat som riktas mot de djurarter som jagas med skjutvapen och fallor för att jägarna tycker så fruktansvärt illa om dem, vore inte detta värt att uppmärksamma och debattera? Det innebär självfallet inte att på något sätt förringa hatbrott människor emellan, men de vilda djuren som utsätts för avsky och förföljelse är levande, kännande individer och de förtjänar givetvis vår empati.

Viltvård, ställa till rätta och skadedjur

När man påtalar förekommande hat mot djuren tycker sig jägarna inte känna igen detta. Å nej! Förnekelse är vad de har till hands. De ägnar sig ju åt vad de tror är viltvård och vill bara ”ställa till rätta” i naturen. Att beskriva deras synsätt som hat är definitivt ingen överdrift. Exemplet på detta förefaller otaliga. Kanske är det mest utstuderade exemplet Rovdjurskampanjen, uppmärksamman flera gånger av JaktDebatt.

I den mån hatet är allmänt känt är det till övervägande delen mot de fyra stora rovdjuren, och i synnerhet mot vargen. Mot dem är hatet öppet och man råds inte att uttala sin avsky. Men så har vi alla de mer ”vardagliga” djuren som blir jägarnas byten, de som dödas i hundratusentals varje år.

Foto Hans Ring

Nu är detta lagligt och är per juridisk definition inte hatbrott.

Min erfarenhet är att det, märkligt nog, är svårt att väcka opinion mot den jakt som inte sker för konsumtion. I en del länder äter man småfåglar. I Sverige skulle få acceptera att vi börjar skjuta t ex lärkor.

Inget blir heller bättre av allmänt spridda uppfattningar att vissa djur är ”skadedjur” och att de nog är ”för många”. Vilka djur är det då som är så illa sedda att de enligt jägarnas föreställningsvärld bör dömas till döden? Det handlar om ett flertal arter som enligt vår jaktstadga är lovliga byten under en stor del av året. Inte alla jägare ser på dessa djur med enbart motbjudande svartsyn och livsförakt, men uppenbarligen är det en avsevärd del av jägarkåren som gör det. Om man tvivlar på detta är det bara att begrundade de årliga avskjutningssiffrorna (även om Svenska Jägareförbundets statistik är opålitlig och skött på ett klandervärd sätt).

Räv, grävling, iller och mård...

Här är de främsta objekten på den negativa delen av skalan av attityder hos många jägare. Från att ogilla till djupt hat. Bland fåglarna har vi främst kråka, skata, kaja, gråtrut, havstrut och till och med nötskrika. Jo, faktiskt: Förra året sköts 19 000 nötskrikor enligt Jägareförbundet. Detta tiotal arter och synen på dem utgör, som sagt, grunden för att ta död på hundratusentals individer. Bildligt och bokstavligt kastas de på sophögen. Samtidigt är de kul att ha i markerna eftersom de ger tillfällen till skott och machostinn makt över varelsor som är i underläge mot bössor och fångstredskap. Hatet mot dem sänker naturligtvis också nivån av hänsynstagande när jakten efter ”rävjäväl” och ”skräpfåglarna” pågår i skogarna, fjällen, på fälten och ängarna. Följderna i form av lidande är förfärliga.

För de som engagerar sig mot hat människor emellan känns kanske en räv eller kråka som högst ovidkommande. Men hatet, människans sämsta egenskap, härjar långt bortom vår egen art.

Vandrande salamandrar

av Torbjörn Peterson

Vattenödlor?

I Sverige har vi två olika arter av de groddjur som är kända som salamandrar. De kallades tidigare vattenödlor, men eftersom de inte är reptiler utan äkta groddjur har benämningen salamander vunnit mark. De svenska arterna är Mindre vattensalamander – *Lissotriton vulgaris* och Större vattensalamander – *Triturus cristatus*. Bägge arterna är i Sverige begränsade till den sydligare halvan av landet. En unik population som var neotenis (reproducerade sig som gälförsedda larver) fanns tidigare i Stensele i Norrland, men utrotades då man planterade in fisk där. Salamandrar är rovdjur som lever av allehanda vattendjur och landdjur i lämplig storlek.

Namnen är väl valda – de skiljer mycket i storlek. Den mindre arten blir som vuxen 6-9 cm och den större arten 10-15 cm. De växer hela livet men långsammare ju äldre de blir.

Årlig lekvandring

De könsmogna salamandrar uppsöker varje år lekvatten i kärr och småvatten för att para sig och lägga ägg. Vandrigen startar så snart temperaturen blivit lite över noll grader, normalt i mars-april i Mälardalen. De övervintrar i det typiska fallet i sydslänter på nordsidan av småvatten. De båda arterna lever normalt tillsammans och påbörjar lekvandringen tillsammans. Både hanar och honor av bägge arterna kan påträffas under lekvandringen och ofta i stora antal – tiotal eller hundratals. De vandrar helst i regnigt väder och några plusgrader – medan torrväder och minusgrader tillfälligt stoppar vandrigen.

Större vattensalamander. Hona till vänster

Mindre vattensalamander. Hanen till vänster

Tydlig könsskillnad

Om man har turen att finna salamandrar under vandrigen kan man studera dem närmare. Det är lätt att skilja könen åt hos de vuxna djuren. Hos den Mindre vattensalamandern har honan normalt en småprickig buk medan hanen har en buk med större prickar. Den största och säkraste skillnaden utgörs dock av analsvullnaden. Hos hanen är den stor, svart och cirkelformig. Hos honan är den mindre, ljus och något avlång. Hanen hos bägge arterna utvecklar i vattnet också en hög hudkam på både svans och rygg som saknas hos honan.

Hos Större vattensalamander finns ingen skillnad i storlek på bukens prickar. Men analsvullnaden liknar den hos Mindre vattensalamander med en stor svart ”bulle” hos hanarna och en ljusare avlång hos honorna. Hanarna har dessutom ett pärlemorfärgat band på sidorna av svansens yttre del som saknas hos honorna. Hos honorna är svansens undre kant orange medan den hos hanen är svart.

Hos bägge arterna lämnar även ungdjuren normalt vinteridret tillsammans med de vuxna djuren. Ungdjuren känns igen på avsaknad av analsvullnad hos bägge könen. Ungdjuren är hontecknade med gul underkant på svansens undersida – vilken senare hos hanarna blir svart.

Vågar WWF stödja svenska rovdjur?

WWF:s kontor i högra flygeln på Ulriksdals slott

"i syfte att värna om de större vilda rovdjurens överlevnad i såväl Sverige som i resten av världen"

... så formulerade sig Sven-Åke Anderson i sitt testamente dagen innan han avled på julafton 2016. Han testamenterade sina stora skogsegendomar till WWF. Försäljningen gav hela 119 miljoner kronor.

av Christian Jutvik

Det är dyrt att ge till WWF

Nu har vi under hand fått veta lite om hur WWF fördelat testamentesgåvan. Hälften går genom etablerade kanaler till befintliga projekt som t ex Tiger Project. Hälften till stöd för svenska rovdjur. Avdraget för administrationskostnader blir 25%, det högsta avdrag som är tillåtet om man vill behålla 90-kontot enligt Svensk Insamlingskontroll. WWF tar alltså närmare 30 miljoner för att administrera gåvan. (jmf, Afghanistankommittén som tar kring 10%). Återstår således 45 miljoner kronor för svenska rovdjur. Garanterat!, säger handläggaren.

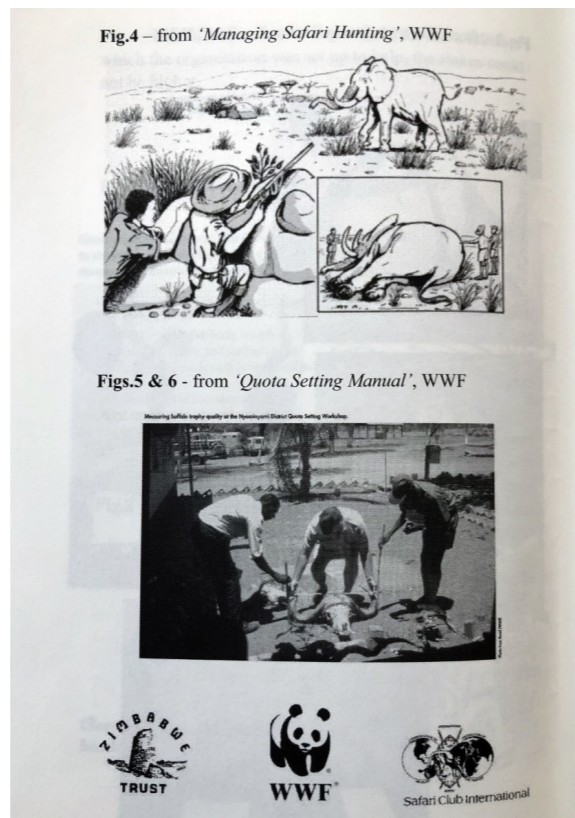
En plan är att lansera en ansökningsfond där pengar kan sökas för att "främja människors samexistens med stora rovdjur." Före midsommar skall WWF presentera detaljerna. Man vill ha samarbete med organisationer som Fäbodbrukarna, Rovdjursföreningen..., Jag frågade om samerna, utan att få svar.

World Wildlife Fund for Nature (WWF) grundades 1961. En av grundarna var den nyligen avlidne Prince Philip, som blev president för den brittiska avdelningen. Detta skedde månaderna efter att han kom hem från en tigerjakt i Indien och Nepal.

WWF är en stiftelse som drar in pengar på att stödja bevarandet av några politiskt okontroversiella arter, tiger, panda, fjällräv etc. Samtidigt motsätter man sig inte alls jakt varken i Sverige eller Afrika.

"WWF är inte emot troféjakt"

...så sa Peter Westman, generalsekreterare i TV att. Hoppsan, där blev du nog förvånad! Tvärtom; de är

Managing Safari Hunting, en handbok i troféjakt utgiven av WWF och Safari Club International, den ledande amerikanska troféjaktorganisationen.

lierade med de amerikanska jaktorganisationerna. WWF gör nog globalt ett strålande jobb, men vågar inte ta ställning till utskjutningen, intill gränsen för utrotning, av rovdjuren i vårt eget land. Samtidigt som Jägareförbundet skryter om Sverige som "ett av de mest jaktvänliga länderna i världen".

"Med vilken logik kan WWF förklara..."

...att samtidigt som man arbetar för att dubbla antalet tigrar, så tiger(!) man om jakten på lodjur?"

Tigern dödar varje år ett ganska stort antal människor, lodjuret tar ett och annat får. Det förstnämnda är tydligen acceptabelt, det senare tydligen inte. Jag ställde frågan till WWF utan att vänta mig ett svar. Och vi kommer att upprepa frågan. I senaste licensjakten sköts 83 lodjur.

En räddhågsen organisation

Med förstärkta ekonomiska muskler skulle WWF kunna agera genom att kommunicera ett ställningstagande. Ett sådant skulle väga tungt. Men det vill eller vågar man inte. I WWF:s Förtroenderåd finns fortfarande organisationer med starka jaktintressen, även sedan Jägareförbundet lämnat WWF.

Jaktkritikerna kommer fortsätta bevaka hanteringen av testamentesgåvan. Upplösningen av den här affären skall ut i media och kommer även att granskas juridiskt om vi tycker tveksamheter föreligger.

Vi behöver naturen för våra liv

- EU:s strategi för biologisk mångfald för 2030

av Christian Jutvik

Att skydda och återställa den biologiska mångfalden är enda sättet att bevara kvalitet och kontinuitet i människans liv på jorden. Vi behöver naturen för våra liv! Detta är slutsatsen i ett dokument från EU-kommissionen, som kom för drygt ett år sedan.

Dokumentet utgör EU:s strategi för biologisk mångfald för 2030. Argumenteringen bygger på det faktum att människan behöver en livskraftig natur både för sin fortlevnad och välmåga. Exempel på detta i rapporten på 24 sidor är att 75% av världens livsmedelsgrödor är beroende av djur för sin pollinering. Ett annat välkänt exempel är Världsnaturfondens *Living Planet Report* som uppger att de vilda ryggradsdjuren minskat med 60% sedan 1980. Den främsta orsaken är mänsklig verksamhet och undanträngning av natur. På andra plats kommer jakt. Ett faktum som vi känner till, men EU-rapporten nogsnamt undviker att nämna. Förslagen däremot, är tydligt riktade mot jaktens inverkan på den biologiska mångfald man vill både skydda och återställa.

30% skyddat, 10% strikt skyddat

Minst 30% av landytan och minst 30% av havet i EU måste skyddas. Av dessa områden skall en tredjedel vara strikt skyddade från mänsklig påver-

kan. Här får jakt, fiske, skogsbruk och gruvsdrift inte förekomma. Inte på 10% av landytan!

Medlemsländerna har olika förutsättningar, t ex olika befolkningstryck. Sverige har 23 invånare per km², Belgien 372. Alltså, skriver EU, bör Sverige ta ett större ansvar än flertalet andra länder. Kommissionen anger att minst 20 miljarder euro om året bör frigöras och användas för naturvårdsändamål.

Kanske ännu ett dokument från en stor byråkrati som kommer att stanna i arkivskåpen? Kanske, men samtidigt visar det hur tankeströmmarna går ute i den större världen och blir ytterligare argument mot avskjutningen i de svenska skogarna. Jaktmotståndet hårdnar. Nu vill man att EU skall leda världen och föregå med gott exempel.

Jägareförbundet gick i taket

Jägareförbundet reagerade snabbt. "Det är anmärkningsvärt att jakt – som är ett hållbart brukande – likställs med gruvsdrift. Nu måste organisationer, myndigheter och politiker ta i frågan innan det är för sent", säger Bo Sköld, generalsekreterare.

Regeringen: Preliminärt och i princip

Regeringen skriver i en promemoria att man stödjer att kommissionen har tagit fram en strategi för biologisk mångfald för 2030 som en del av den gröna given och att miljö- och klimatfrågorna prioriteras högt under den nya kommissionens mandatperiod.

Regeringen välkomnar på ett övergripande plan kommissionens ambition i strategin för biologisk mångfald till 2030.

EU-förslaget är politiskt känsligt och skulle kräva omfattande begränsningar av bl a fiske och jakt. Förändringar som måste regleras i lag. Man kan förstå Regeringens försiktigt positiva svar mot bakgrund av att det är Riksdagen som stiftar lagar och där kommer det här förslaget att möta starkt motstånd från alla som har ekonomiska intressen av markanvändningen.

Gunnar Bruswitz, akvarell

Måltavlor för jaktspekulanter

av Lise-Lotte Norin

Minst 700 000 fåglar föds upp i Sverige för att bli levande måltavlor.

En jakt som utan tvivel platsar bland topp tio av särskilt enfaldiga och djurplågande jaktformer är den så kallade godsjakten. Årligen föds uppskattningsvis minst 400 000 gräsandungar samt 250 000 fasan- och 75 000 raphönskycklingar upp för att släppas ut och skjutas. Man kan med fog undra vad det är för individer som finner nöje i detta dödande?

Lantbruksuniversitetets vetenskapliga råd har studerat djurvälståndet vid utsättning av djur för jakt, varefter Jordbruksverket föreslagit ett tillägg i djurskyddslagstiftningen, som ska reglera själva utsättningsmomentet av djur för jakt. Ingen av instanserna har tagit ställning till det etiska i bruket

Grattis till lyckad jakt säger far till son. Foto T Turovska

att föda upp fåglar för utsättning i syfte att gynna jakt. Den gamla vanliga elefanten i rummet?

Det finns uppenbarligen inte tillräckligt många vilda fåglar i Sverige för att tillfredsställa alla jägares behov av att få döda dem. Kanske är de för utspridda och lever på platser dit det är obekvämt att resa. Därför sätter man ut uppfödda fåglar i små dammar där de ska bli levande måltavlor för hugade jaktspekulanter.

Högskolan Kristianstad har studerat överlevnaden

av vilda och farmade gräsandsungar. Av de farmade änderna överlevde endast 2% sitt första levnadsår. Ungöverlevnaden är låg också hos vilda gräsandungar, ca 22%, men där kommer ändå en del av de döda till nytta som föda åt rovfåglar och rovdjur. De har också åtnjutit fördelen av att växa upp med en mor.

Som skäl för utsättning av fåglar för jakt anges ofta att det skulle minska trycket på den vilda populationen. Den här studien visar emellertid att utfodringen av änder vid utsläppsplatserna lockar många vilda fåglar som också skjuts där, vilket då faktiskt får motsatt effekt.

För att hindra att fågelungarna äts upp av rovdjur försöker jägarna döda så många rovdjur som möjligt under ordinarie jakttid och under sommaren jagas årsungar av räv och grävling. Konkurrerande rovfåglar fångas i fallor gillrade med levande lockduvor.

Inte ens den vanliga jakten på vilda fåglar kan motiveras av något slags samhälleligt resursutnyttjande. Med utgångspunkt från Svenska Jägareförbundets statistik över skjutna fåglar ett vanligt jaktår kan man beräkna hur mycket kött som fågeljakten producerar i Sverige ett vanligt år. Totalt blev det ca 208 ton vilt fågelkött, vilket motsvarar 0,021 kg för varje svensk. Totalkonsumtionen av kött uppgick samtidigt till 85,7 kg per person, varav höns 22,3 kg. Fågeljakten saknar således betydelse i det här sammanhanget.

Fågeljakt leder till stor skadskjutningsfrekvens då det är svårt att träffa mål som rör sig i tre dimensioner och många jägare saknar det omdöme som krävs. En svensk undersökning av sädgäss visade att 62% av de gamla gässen och 28% av de unga hade upp till 12 hagel i kroppen. Man sköt gässen med kulvapen och räknade haglen. Att man inte hittade fåglar med fler än 12 hagel i sig beror troligen på att dessa inte klarat sig utan avlidit.

Men för jägarna är det kungligt roligt. Här ett citat från en artikel om en sådan jakt skriven av Thomas B Andersson:

"Först skulle det pratas och glammis i glada vänners lag. Svempa gruffar lite om att änderna sällan flyger särskilt bra så här i inledningen av säsongen. Nya skott smäller från de utposterade jägarna. Jag hinner uppfatta i ögonvrån att en and är träffad och sjunker mot marken med singlarande fjun och fjädrar efter sig. Stubbåkrarna skimrar i gyllengula nyanser. Vilken härlig dag att få vara ute i moder natur!"

Vad innebär gemensamhetsjakt?

av Ingemar Rosberg

Begreppet "Gemensamhetsjakt" handlar från början om att markägare går samman och jagar gemensamt på deras sammanlagda ägor och de bildar då ett skilt viltvårdsområde (VVO). Det kan handla om jakt på björn och älg men också t ex hare och räv. En konsekvens av att ett stort antal jägare med hundar agera samtidigt bidrar givetvis till hög påfrestning på djurlivet.

Under vintermånaderna kan man finna annonser bl a i dagstidningar där man bjuder in gästjägare till riktigt omfattande jakter på t ex hare eller räv. Det kan handla om 60 -100 jägare och ett stort antal hundar. Det är jakter som påminner om de ökända engelska rävjakterna.

Här några citat hämtade från inbjudningar till stora organiserade "gemensamhetsjakter":

Sundsjöns JSK: "Gemensamhetsjakt på räv, öppet för alla." "glada ifall det kommer fler som vill släppa sina hundar på räv."

Rapport från 2 lokalföreningar

Jaktkritikerna Västra Götaland

Ingemar Rosberg rapporterar
(ingemardjurvan@gmail.com)

Vår lokalgrupp har inte varit särskilt aktiv under coronan, men fortsatt med begränsad utdelning av föreningens tidskrift JaktDebatt. Vi har också lagt lite tid på medlemskontakter via telefon och mejl.

Under hösten kommer vi att jobba med information till riksdagsledamöter från hela landet om ifrågasatt jakt. Har du kontakt med och har synpunkter på lämpliga ledamöter att skicka information till så är du välkommen att mejla oss.

Jaktkritikerna Gotland

Christina Åkerblad rapporterar
akerblad@hotmail.se

Det mesta vi har gjort detta coronaår har skett med hjälp av datorn. Några insändare i lokalpressen där en tog upp det faktum att endast i tre-fyra naturreservat av Gotlands cirka 150 är jakt förbjuden. Få känner inte till detta.

Länsstyrelsen tog i början av året beslut om ett nytt

Fjäderåsen VVO: "I samband med Gemensamhetsjakt på räv och lodjur." "Den som löst småviltkort kan ta med sig maximalt 10 stycken gäster utan kostnad."

Ljungby: "Det är jaktlag i södra Ljunga älgskötselområde som går ihop på gemensamhetsjakt på räv" "I år fälldes tolv rävar som togs på både drev och i gryt."

De här jakterna handlar om att harar och rävar som drivs av ett stort antal hundar och får springa gatlopp mellan kanske 70-80 jägare. Både harar och rävar, men också övriga vilda djur i skogen har ju under hösten ätit upp sig för att klara vintern. En så här omfattande jakt vid den här tiden på året medför stor påfrestning och ett förbrukande av reserver inför vintern. De kanske inte skjuts utan svälter i stället ihjäl när deras reserver på grund av hänsynlös jakt tar slut i förtid.

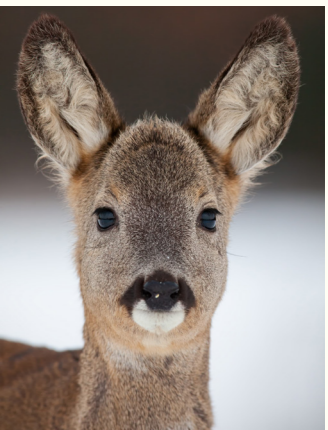
Vi i Jaktkritikerna Västra Götaland anser att "Gemensamhetsjakter" med många jägare och många hundar omgående bör förbjudas!

naturreservat och även där skulle jakt tillåtas. Dock endast mellan klockan 22 och 11 med hänsyn tagen till andra fritidsaktiviteter i reservatet. Jakten är nu utarrenderad av Naturvårdsverket.

Jaktkritikerna Gotland överklagade länsstyrelsens beslut om att tillåta jakt, något som togs upp både av lokalpressen och Svensk Jakt.

För ett par år sedan talade jag med ansvarig för Norra Kyrkogården här i Visby. De hade nämligen fått tillstånd att skjuta rådjur som tog sig friheten att hoppa in på kyrkogården och där äta upp folks gravblommor. I år var tongångarna annorlunda. De har konstaterat att det inte hjälpte ett dugg att döda rådjuren. Det kom hela tiden nya. Så i år publicerades istället en lista över blommor som marodörerna inte tycker om.

Glädjande nog har vi fått fyra nya medlemmar och snart kallar jag till ett möte ute i det fria.

Brev från Utanmyra

Jakt – laglig och olaglig

av Ingvar Arvidsson

Jakt och fiske har varit viktiga inslag i människors liv allt långt innan Hedenhös. Människor skulle inte överlevt utan jakt och fiske. Människor i våra bygder behövde inte svälta ens under nödår tack vare det man kunde hämta från sjöar och skogar.

Själv vill jag påstå att bland det godaste jag ätit är duvbröst och stekt hare och jag skulle önska att jag hade en tjäder eller orre att lägga i stekgrytan för en söndagsmiddag. Detta ser dock inte ut att kunna förverkligas under min levnad.

Nu behöver vi inte fiska och jaga för vår överlevnad, men hellre en abborre från en av våra friska sjöar än en fisk från en laxodling och hellre en vildsvinstek än en från en stressad och plågad fabriksgris.

Vilken jakt vill vi ha?

Jakten handlar främst om ren nöjesjakt och troféjakt. Det är väl inget vi försvarar från naturvårdshåll.

Tre procent av Sveriges befolkning är jägare, men ibland kan man få uppfattningen att det är 93 procent. Jaktintresset har fått breda ut sig allt mer på andra intressens bekostnad. När Länsstyrelsen i sina reservatsbeslut skrivit att jakt får bedrivas utan inskränkningar har vi från Naturskyddsföreningen protesterat. Vi anser att endast den jakt som gynnar reservatets syfte ska få bedrivas. När vi läser i jakttidsberedningens förslag från Naturvårdsverket ser vi, att det tydligt står, att "jakt ska främjas". Vad menar man? Menar man att jakten ska främjas framför andra och motstående intressen? Jakttidsberedningen har tagits över av Naturvårdsverket från Jägareförbundet. Detta trodde vi var bra och en garanti för att andra intressen också skulle beaktas. Men tydligen är det så, att jaktintressen har tagit sig in på myndigheten och tagit över.

Jägarna är framgångsrika lobbyister. De får oftast som de vill. Ett exempel är småviltjakten i fjällen som togs ifrån samerna år 1993. Där var den jaktorganisation, som finns inom riksdagen framgångsrik. Trots stark kritik från de få som fick tillfälligen att yttra sig över remissen, gick det uselt underbyggda förslaget igenom i Riksdagen.

Särintresse och allmänintresse

Vad som sällan diskuteras är, att jakten är ett särin-

teresse och ska behandlas som ett sådant. Däremot är naturvårdsintresset, som vi företräder, ett allmänintresse. Vi drar inte personlig nytta eller vinning av det arbete vi lägger ner för biologisk mångfald, för en levande natur som också ska finnas för kommande generationer. Detta ska vi aldrig tveka att påpeka när jaktintressen gör sig breda.

Den illegala jakten

Och så till den illegala jakten, som har brett ut sig och nu är både ett naturvårdsproblem och samhällsproblem. Den leder till en obalans i naturen och samtidigt skapar en paria av brottslingar. Den har blivit så omfattande, att i Dalarnas län finns inga vargföringringar och i andra varglän försvinner ett okänt antal vargar årligen. Hälften av de vargar som dör dödas illegalt.

Onda och goda gärningar

De som ägnar sig åt illegal jakt på framförallt varg, men också på lo och järv är inte några onda människor även om de ägnar sig åt onda gärningar. (Det finns de som mordhotar och skär sönder däck men är förhoppningsvis få). De tror själva att de gör goda gärningar. Varför? Jo, de har lyssnat på de representanter för jägarorganisationerna som ständigt talar om "den usla rovdjurspolitiken" och om stora anhopningar av rovdjur, främst av varg. De framhåller att det leder till avfolkning av landsbygden. Men, menar tjuvjägarna, de här personerna bara pratar men gör inget. Det är upp till oss att själva ta tag i problemen och lösa dem.

Ekologisk kunskap saknas

Det är alltså jägarorganisationerna som ska kritiseras och ställas till svars. Detta görs inte och inte heller görs någon analys om vad detta rovdjurshat beror på. Jag vill påstå, att den totala frånvaron av ekologisk kunskap är en avgörande orsak. Ekologi handlar ju om hur naturen fungerar och detta borde vara ett ämne som intresserar varje jägare. Det finns ett stort utbud av jakttidsskrifter, men vad jag vet, så förekommer inte ett ord om ekologi i dessa. Hur skall man få jägarna att läsa ekologi?

Jaktkritikernas Grundskola

Lektion 2: Jakt-juridik med Marie Stegard Lind

Marie är jurist och sekreterare i Jaktkritikernas styrelse

I svensk rätt finns en hierarki av rättskällor. På första plats har vi lagar och andra rättsregler. Lagar stiftas av Sveriges riksdag. Ett exempel är jaktlagen (1987:259).

1 Om en regel på lägre nivå står i konflikt med en lag, så gäller det som står i lagen. Ett exempel på regler på lägre nivå är förordningar, som meddelas av regeringen. Ett exempel är jaktförordningen. Blanda inte ihop svenska förordningar med EU-förordningar, som är direkt tvingande, medan ett EU-direktiv inte är direkt tvingande. Medlemsstaterna är dock skyldiga att genomföra ett direktiv i sin nationella rätt. Sverige har implementerat bl a artikel 12 och 16 i art- och habitatdirektivet.

Tyvärr medför reglerna i jaktförordningen i praktiken inte något starkt skydd för de strikt skyddade arter som listas i direktivet, bl a varg och lodjur.

Lägst i regelhierarkin finns myndigheters föreskrifter. Myndigheter måste ha stöd för att meddela föreskrifter, se t ex 12§ och 15§ jaktförordningen. Myndigheter har också allmänna råd, som inte är bindande. Lite förvirrande publiceras ofta föreskrifter och allmänna råd ihop, t ex Naturvårdsverkets (NvV) föreskrifter och allmänna råd för länsstyrelsens beslut om licensjakt på varg (NFS 2014:24).

Ett tips är att skumma hela förordningen, föreskriften eller vad det nu är. Det är vanligt att en föreskrift innehåller förbud, men i slutet anges att NvV får medge undantag från förbuden. Exempelvis avslutas föreskrifterna om användande av fångstredskap med att undantag kan medges från kraven i dessa föreskrifter.

Möjligheterna till undantag från skyddsregler av olika slag, underminerar djurskyddet. Djävulen sitter som bekant i detaljerna och det gäller i högsta grad inom juridiken.

I 27§ jaktlagen står att jakten ska bedrivas så att viltet inte utsätts för onödigt lidande. Eftersom detta är en lagregel är den överordnad alla NvVs föreskrifter. Problemet med 27§ jaktlagen är att den är luddig och måste bli föremål för tolkning. Vad är "onödigt lidande"? När det är oklart hur en lagregel ska tolkas faller det oftast på domstolarnas lott att skapa klarhet, s k rättspraxis.

Rättsfall från högsta instans, Högsta förvaltningsdomstolen, kallas prejudikat. I HFD 2016 var frågan om licensjakt på varg uppe för prövning. Detta jägarvänliga rättsfall blev ett hårt slag mot Sveriges vargstam och det fortsätter tyvärr att vägleda rättstillämpningen. Praxis från EU-domstolen går i en annan riktning, men har inte slagit igenom i svenska domstolar. Finns även prejudikat som rör skyddsjakt på järv.

Jag vill nämna ett prejudikat från högsta instans i brottmål, högsta domstolen, gällande skyddsjakt enligt 28§ jaktförordningen. En person som dödat en varg inför ett befarat angrepp på tamdjur dömdes för grovt jaktbrott, med hänsyn till att "varg är ett hotat, sällsynt och särskilt skyddsvärt vilt".

EU-domstolen är den högsta uttolkaren av EU-rätten. Om EU-domstolen har uttalat sig om tillämpningen av art- och habitatdirektivet spelar det ingen som helst roll vad NvV, HFD eller regeringen anser om hur regeln ska tolkas.

Avslutningsvis ska nämnas förarbeten. De är inte bindande, till skillnad från vad som står i lagen. Länsstyrelserna hänvisar gärna till *En hållbar rovdjurspolitik* (prop. 2012/13:191), som är utpräglat negativ till rovdjur. Här föreslogs mål för rovdjursstammarna, liksom att toleransnivån för skador på ren orsakade av stora rovdjur ska vara maximalt 10 % räknat på samebyns faktiska renantal, vilket grundlöst används som argument för jakt.

Lagar publiceras i Svensk Författningssamling. SFS-numret är en del av lagens namn. Årtalet visar när lagen publicerades, men kan senare ha ändrats.

Medlemskap är en aktiv insats

- För djuren i skogen
- För egna upplevelser i naturen

Jaktkritik

kritiska tankar om vårt förhållande till de vilda djuren

Om oss

Jaktkritikerna bildades 1987.

Det är en ideell, politiskt obunden organisation som vill föra de vilda djurens talan.

Org nr 802441-4370

Vi verkar för att:

- föra de vilda däggdjuren och fåglarnas talan
- förändra den svenska jakten i en riktning som svarar för en modern och upplyst syn på levande och kännande varelser
- djur- och naturorganisationer ska ha ett starkare inflytande vid avgöranden rörande den svenska faunan, inte som idag styras av jägarintressen, skogsbolag och lantbrukare
- viltförvaltning, viltvård, viltövervakning och rovdjursinformation skall inte skötas av jägarintressen subventionerade av staten
- införa en djurskyddslagstiftning som även omfattar de vilda djuren
- väcka intresse och förståelse hos allmänheten om de vilda djurens betydelse för vår natur
- värna olika arters naturliga miljöer

Hans Ryttman

200 sidor, vackert inbunden och rikt illustrerad

Specialpris 215 kr inkl porto för medlemmar i Jaktkritikerna

Beställ på mejl: christi-anjutvik@hotmail.com

Du kan också beställa boken på ditt bibliotek

Extra årsmöte ????????????

Glömt...?

Betala medlemsavgiften för 2021 nu!

Avgiften för fullbetalande medlem är 250:- per år (får tidningen JaktDebatt).

Familje- samt stödmedlem kostar endast 30:-

PG-nummer: 22 69 89-2. BG-nummer:

Swish: 123 533 0832

Skriv namn, adress, mejl-adress, telefon.

Ny medlem: Anmäl dig på vår hemsida!